101
L. F. 1.

Ն° 1316 1882 ՅՈՒՆՎԱՐ 2 ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԷԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՊՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԽԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱԲՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր Սէնէլիք . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . 110 »

30 Բարա

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3ինճի սահիֆէյէ 3 ղրշ
4իւնճիւ սահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումա սարրաֆլըգէ այիտ.
2 վէ 3իւնճիւ սահիֆէլէրէ . 6 ղրշ.
4իւնճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Չըգմայէ միւտտէթ իչիւն իլանաթը այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ։

30 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգագը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագը կիպի, քեաֆֆէյի մէքթուպլարըն տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԹԱՆԷ 2 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ծէլէտէէ Հաւատիս՝ կէչէն կիւնլէր Մաքէտոնիա վիլայէթի տախիլինտէ ... մէճլիսը ... Ռումէլիի ... պաշգա օլունտուղու կիպի, չարշէնպէհ կիւնիւ եինէ Մաքէտոնիա իճթիմա իտէն մէճլիսը միւքէլլէֆ ... մէսէլէլէր մէզքիւրէ հագգընտա միւզաքէրէ ճէրէյան իտէմիշ օլտուղունը եազըյօր։

—

Իսթիտլալէն կէօրէ . ժանտարմալարըն Ալէմանիա ժանտարմալարը ուսուլի իւզրէ թէնսիգի իչիւն Մալիյէ միւսթէշարը վէ Մէհմէտ պէյ իլէ կէօչէր վէ Պէրթրամ էֆէնտիլէրտէն միւրէքքէպ օլարագ պիր գոմիսիոն թէշէքքիւլ իթմէք իւզրէ իմիշ։

Մուգատտէմա ժանտարմա ըսլահաթը իչիւն Ինկիլթէրրատան ճէլպ օլունան ինկիլիզ զապըթանըն պիթմէք իւզրէ օլան գօնթրաթօլարը թազէլէնմէմիշ։ Անճագ պունլար միյանընտա եալընըզ Պէյքըր բաշա միւսթէսնա թութուլաճագ իմիշ։

—

Վագթ կազէթասը՝ Ալիլօղլու մանասթըրը միւքաթէլէրինտէն տօլայը միւթէճէսիմ օլան 17 քէսանըն պու քէրրէ մահքէմէյէ ... օլտուղունա տաիր կէչէն կիւն գունտէրիլէն պիր հաֆաթէսի թէքզիպ իլէ, մէզկիւր ... ֆաալիյէթլէրին զօր վէ իքրահ իլէ պագը իչերտէ գուլլանըլմըշ օլան ֆուգարա քէօյլիւլէր օլտուգլարընը պէյան իթմէքտէ տիր։

Մէլանիք տիվանը հարպինա վէրիլմիշ օլան տավա էօն այագ օլան ... մուհաքէմէսի տէրտէսթը իճրա իմիշ։

—

Թարապլուսղարպ Բարիզտէքի Բէլ- կազէթասընա եազըլտըղընա կէօրէ, պու Օսմանլը վափօրը Թարապլուսա պուլունան ասաքիրի Օսմանիյէյէ թէվզի օլունմագ իւզրէ 80,000 տանէ թիւֆէնկ կէթիրմիշ օլտուղու եազըլըյօր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւն ագշամ Մարսիլեայա միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իտէն Բաք նամ ֆրանսըզ գումբանիյասընըն Մէօզ նամ վափօրու Մէրֆէթ իլէ Հէլիպօլու մրճասընտա Շար քէօյու նամ մահալլէ պաշտան գարա գումա օթուրտուղու մէզքիւր վափօրըն Տէրսաատէթ աճէնթէսինէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտան անլաշըլմըշ տըր։

—Պաղտատտա Մուտիրի Նէսիմի նամընտա մէշհուր պիր պանքէրին 150,000 լիրա աչըգ իլէ ըգֆլաս իթտիկինի կէչէնտէ եազմըշ իտիք։

Պաղտատտա վէ սաիր մահալլէրտէ պուլունան ալաճագլըլար Տէրսաատէթէ թէլէկրաֆ չէքէրէք, մուամէլէսին իֆլասը ... մէրգումուն 200,000 լիրայը միւթէճավիզ ... պուլունտըղը ... Օսմանլը ...

—Օսմանլը վէ Խիւնան հուտուտ ... Թարաֆ ...

Բէշ չօգ գըղըլը վէ ... Պաղտատ ... ըսլահ ... հէյէթ ... իմիշլէր։

—Մահքէմէի Թիճարէթ պաշ քաթիպը խէնին թամիրաթը իթմալ իտիլմիշ վէ իւլինէ մահքէմէ թիճարէթին թամիրաթը տախի խիթամ պէսհիտ օլմուշ տըր։

Իսթիտլալինէ կէօրէ, իւչիւնճի մահքէմէի թիճարէթ՝ ատէմը լիւզումընա մէպնի լաղվ իտիլիպ, բէկիանին իքինճի մահքէմէի թիճարէթ բիյասէթինէ վէ ազալարը նըն մէհաքիմը սաիրէյէ թայինի իտիլմէլէրի հագգընտա պիր թասավվուր վար իմիշ։

—Այտըն վիլայէթի ումուրը բօլիթիգիյէ միւտիրի թագլաթեան Տիրան էֆէնտիյէ Սթանիսլաս թարաֆընտան իւչիւնճի տէրէճէտէն Նիշանըն գոմանտօրլիւք ըիւթպէսի իհսա օլունմուշ տըր։

—Պրուսատա պանգայի Օսմանի շիւպէսի միւտիրի վէ մուհասիպի գոմիսիոնը բէիսի Մ. Անթօանի թարաֆընտան չէհրը մէզքիւր էհալիսինէ խըտէմաթը սէպգ իթմիչ օլտուղունտան, հիւքիւմէթի Օսմանիյէ միւքէաֆաթէն մուամիլէյէ 4իւնճիւ րիւթպէտէն պիր գըթա Մէճիտիյէ նիշանը իհսան պույուրըլմուշ տըր։

—Մէլանիք լիմանընտա գարաղօլ մէմուրիյէթի իլէ պէքլէմէքտէ օլան Ասաը Շէվքէթ նամ գըրհալը պու քէրրէ Տէրսաատէթ լիմանընա մուվասէլէթ իթմիշ տիր։

Մէմուրիյէթը մէզքիւրէյէ իյֆա իչիւն Թէրսանէտէն Նէճմը Շէվքէթ նամ գըրհալը կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ընկազէ կազէթասը՝ Ընկարէտէ էօթէէն պէրու պուղտայըն օգգասը 60—70 բարայա սաթըլըրդը հալտէ շիմտի 50 բարայա սաթըլմասը զամիրէնին քէսրէթինէ տէլիլ օլտուղունու պիլտիրիյօր։

Կազէթայը մէզքիւր՝ Ընկարէ վիլայէթինտէ չէքիրկէնին մահսիւլու տըգգաթ օլունտուղու հալտէ, Գոնիա վէ Պրուսա վէ Գասթամունի կիպի ճիվար վիլայէթլէրտէ պու իչէ տիգգաթ ու իթինա իտիլմէտիկինէ պէեանը թէէսսիւֆ իլէյոր։

—Գօնիա կազէթասընըն պէյանը. նա կէօրէ, ուզագ մահալլէրէ նէֆի իտիլմէք իւզրէ կէչէնտէ Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլէն 42 նէֆէր էշգըեատան մաատա պու քէրրէ տախի պուլունտան 33 նէֆէր տէրտէսթ իտիլիպ Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ իմիշ։

—Ուրֆա միւթէսարրըֆը Բաշի էֆէնտի Ֆրաթ (Էֆրատ) նէհրի իւզէրինէ պիր ասմա քէօբրիւնին ինշասը իչիւն Ուրֆատա պիր Օսմանլը գումբանեասը թէշքիլ իթմիշ տիր։

—Իքինճի տէրէճէտէ պանգալարտան պիրի օլան Պանգ տը Լիօն նամ պանգա պու տէֆա թաստիգ թէշէքքիւլ իթմիշ իսէ տէ, մէզքիւր պանգանըն Սթամպօլտա չօգ մուամէլէսի պուլընմատըղընտան, պուրատա թիճճարան միյանընտա բէք օ գատար շըհրէթ ու զիյատէ մուճիպ օլմամըշ տըր։

—Մէլանիք վիլայէթի տախիլինտէ Բէլկրատ իլէ Օրխանիէ նամ մահալլէր արասընտա գէտտէ 24 իւնճիւ կիւնիւ պիր ճէզգըլ չէթէսի իլէ Օսմանլը ասքէր միւֆրէզէլէրի պէյնինտէ պիր մուհարէպէ վուգու կէլիպ, էշգըեատան պիրի թէլէֆ իտիլմիշ տիկէրի պիրինին տախի գաֆասը աղըրտաշըպը Թարաֆընտան քէսիլէրէք պիր տէրէ իչինտէ պուլունմուշ վէ տիկէր իքի էշգըեա տախի ... ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—Իզմիրտէ սանճագընտա Բաղար քէօյ գազասընտա Թավշ Օրթաքէօյ գարիյէսի պիր տաղ էթէյինտէ պուլունուպ, պունտան ազգէմ պաղը տէֆա մէզքիւր տաղտան գոպան պիր ... գարիյէ ... ըսլահ իթտիկինէ ... թէլէֆաթը մուճիպ օլմուշ տըր։

Պու կիւնլէրտէ մէզքիւր Օրթաքէօյ տէֆա ... գարիյէ տագլըր մահալլէլէրինտէն պաշգա պիր ... պագը իլէ պիր ... թէլաշ ... իմիշ տիր։

—Պաշ ուսթա պէյ մէաշը տէֆայէ ... գըթա ... գապուլ ... ուտտանը գալմամըշ, չէքէրէք մէզքիւր ... իթմէքտէ տիր։

«Տիւն Մէճիտիյէ նամ պէյլիք վափօրը՝ Տէրսանէտէ 1400 իսլամ մուհաճիրի օլտուղու հալտէ Տէրսաատէթէ միւթէվէճճիհէն պուրատան հարէքէթ իթմիշ տիր։

«Մէմալիքը Օսմանիյէյէ հիճրէթ պուրատա պիրլէշմէկէ կէլէն Բուլ միւլթէճիլէրի՝ հէր նէ գատար քէնտիլէրինէ լազըմ կէլէն իանէ վէրիլմէքտէ իսէ տէ, տայիմա թէշէքքիւր իթմէքտէ տիրլէր։

«Օտէսատա թաճիր վէ չէհրը էմինի պուլունան Մ. Մարազի՝ Պօլսում հիւքիւմէթը աքէրիյէսի վասըթասըյլա 500 րուպլի իլէ 50 չուվալ ուն կէօնտէրմիշ տիր, Մուամիլէյի Թաճիր՝ մէրգումուն միւլթէճիլէր իչիւն Օտէսա Բուլ ... գըրկըն ... պու ... իչիւն քիւլլիյէթլի պիր իանէյի տէ կէօնտէրէճէքլիրի պէեան իթմիշ տիր։

«Հիւքիւմէթը մահալլիյէ՝ պիր չօգ վագթտան պէրու Պօլսում միւլթէճիլէրին օլան 2 նէհիրի թէվզի իթմիշ տիր։ Պունլար պիր չօգ Բուս ամէլէսի վէ պիր խայլը զապըթանը իլէ միւնասէպաթտա իսիլէր իսէ տէ, հիչ պէլլի իթմէզլէր իտի։ Բօլիս Բէթէրսպուրկտան ալտըղը թալիմաթ իւզէրինէ մէրգումլէրը օլտուղունու անլամըշ, վէ էրթէսի կիւնիւ թահլիյէ հէրքէզ Օտէսայա կէօնտէրմիշ տիր։

«Բաքէ գումբանիասընըն Բուրէօ նամ բօսթա վափօրը էվվէլքի կիւն լիմանա տուխուլ իտէրքէն Նէվ նամ Ինկիլիզ սէֆինէսինէ չաթմըշ, վէ մէզքիւր սէֆինէյէ խասարը քիւլլի իրաս իթմիշ տիր։»

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Սօֆիա 10 յունվար

Պու կիւն պուրայա վիւրուտ իտէն Տէրսաատէթ կազէթալարը ֆէվգէլատէ ղարիպ հավատիս իլէ մէմլու տըրլար։

Պուլկարիստանտա պիր ինգըլապըն վուգուի իլէ Սօֆիատա գարըշըգլըգ զուհուրիւնտէն, վէ չէհրը մէզքիւրտէ պիր հարիգ վուգուի իլէ պիր գաչ մահալլէնին միւհթէրիգ օլմուշ օլմասընտան պահս իտէյօրլար։ Պունլար իսէ քիւլլիյէն եալանտըր։ Դէկտէմպրին 31իւնճի կիւնիւնտէ Սօֆիատա զուհուր իտէն պիր հարիգ իլէ միւնհէտիմ օլմուշ օլան էհէմմիյէթսիզ պիր խանէտէն իպարէթ տիր։

Շուրայի միլլի կէլէճէք ճումա կիւնիւ գաթիէն թէշէքքիւլ իտէճէք տիր։

Տըպլին 10 յունվար

Էսլիհա վէ ճէպհանէ թօպլանըլմասը մասսատէսինէ թարաֆը հիւքիւմէթտէն տէվամ օլունմագտա տըր։

Ճէմիյէթը զըրաիյէ միյանընտաքի ճինայաթ թէզայիւտ իտէյօր։

Բարիզ 11 յունվար

Այան վէ մէպուսան մէճլիսլէրի սուրէթը ֆէվգէլատէտէ օլարագ տիւնքի կիւն իճթիմա իթմիշլէր տիր։

Մ. Պրիսօն մէճլիսը մէպուսան րիյասէթինէ ինթիխապ օլունմուշ տըր։

Սուրէթը մէվսուգէտէ րիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, ճէմաէթը արա ուսուլը ինթիխապիյէսինին գապուլի իչիւն Մ. Գամպէթթա թարաֆընտան իտիլէճէք թէքլիֆ րէտտ օլունաճագ օլուր իսէ, Մ. Գամպէթթա՝ րիյասէթտէն չէքիլմէք էֆքէարընտա տըր։

Կէչէն բազար կիւնիւ վուգու պուլան ինթիխապաթ էսնասընտա, մէճլիսը Այանտա պուլունան 38 մուհաֆազաքեար ազայա մուգաբիլ 26սը ճիւմհուր թարաֆկիրի օլմագ իւզրէ էքսէրիյէթ ազա ինթիխապ օլունմուշ տըր։

Բէթէրսպուրկ 12 յունվար

Բուսիա իմբէրաթօրու քէնտի խաթթը տէսթի իլէ եազըլը մէկթուպ իլէ Խանթիլլիֆիի կէօնտէրմիշ պիր մէքթուպտա, հագգընտա էմնիյէթը քեամիլէսի օլտուղունու պէյան իլէմիշ տիր։

Սօֆիա 12 յունվար

Շուրայի միլլի գաթիէն թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։ Շուրայի մէզքիւրէ միւնթէխապ 8 ազա՝ Մ. Իգնաթիէֆ, Մ. Կրէգոֆ, Պալապանօֆ, կէօրկէֆ, Թէօտորօֆ, Յագովլօֆ, Տէրպէնոֆ վէ Պորմօֆ, վէ բէկիա թարաֆընտան ինթիխապ օլունմուշ 4 ազա Սէհօրօֆ, Թիսէֆ, Միխալօֆսգի, Հաճի Մէհմէտ Ալի էֆէնտիտէն միւրէքքէպ օլաճագ տըր։

Շուրայի միլլիին րիյասէթինէ Մ. Իգնաթիէֆ վէ րիյասէթը սանիյէ Մ. Կրէգօֆ թային օլունմուշլար տըր։

Տախիլիյէ նէզարէթի վէքեալէթինէ պուլունմուշ օլան միւրալայ բէճմինքէնին էվրինէ Մ. Նաչէվիչ թախլիյէ նազըրը թային օլունմուշ տըր։

Բարիզ 12 յունվար

Հիւքիւմէթ՝ էօլչիւլէր իչիւն 100տէ 50 վէ էշեա իչիւն 100տէ 20 տէրէճէսինտէ պիր թէնզիլ իթմէլէրինին տէմիր եոլլար գումբանեալարընտան թալէպ իլէմիշ տիր։

Դանիմարքա էսասինին Թաամիրաթը իչիւն լազըմ կէլէն լայիհայը Մ. Գամպէթթա՝ ճումա էրթէսի կիւնիւ մէճլիսը մէպուսանա թագտիմ իլէճէքէք տիր։

Պէրլին 12 յունվար

Պու կիւն մէճլիսը մէպուսանտա Գաթօլիկ բարազաթարըն տաճլէհինտէ պուլունան պիր նիզամնամէ իւզէրինէ, Մ. Վինտհօրս թարաֆընտան իտիլէն թէքլիֆ գապուլ օլունմուշ տըր։

Հիւքիւմէթ՝ պու պապտէ սաքիթ գալմըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մէսմուաթըմըզա կէօրէ, Պրուսա առաջնորդը Գէր. Տ. Բարթողիմէոս արքէպիսկոպոս՝ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, իսթիֆասընը կէրի ալմասընը քէնտի վէ ճէմաաթը թարաֆընտան րիճա վէ թէմէննի իթմիշ տիր։

—

Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին իսթիֆա մէսէլէսի հագգընտա պիր գաչ կիւնտէն պէրու պիր խայլը սահիֆ ալընմաքըտա, անճագ Ֆօ-տը Պօֆօզ մէսէլէսի մէզքիւրէ հագգընտա աթիտէքի ճալիպը տըգգաթ ֆըգրալարը տէրճ իթմիշ տիր։

«Մէնպայը մէվսուգէտէն ալտըղըմըզ մալումաթա կէօրէ, Ներսէս Սրբազան չօգտան պէրու կիրիֆթար օլուպ թէտավիսի միւթէվալիսինէ միւհթաճ օլան խասթալըգըն տօլայը իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։ Մէյլէնէն չէրաիթէ կէլինճէ, միւշարիլէյհ Սրբազան՝ իլմէնին ճէմաաթը հագգընտա պապը խուսուսընտա իչիւն հիւքիւմէթը Օսմանիյէնին չէֆգաթը բէտէրա-

Միւլքէթ մէճլիսի ումումիսի իքինճի Ատենադպիրի Հինքեար պէյէնտէան Տիգրան էֆէնտի՝ Պրուսատա Միացեալ ընկերութեան շիւպէսինէ թէշվիգաթը ազիմէ իճրա իտէրէք, չէհրը մէզքիւր գոմիսիոնըն մուավէնէթիյէ թէշվիգաթը մէզքիւրէսինտէ խայլի թէլֆ թէն խայլը մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։

—

Մ. Էջմիածին կաթողիկոսը վէհ. Գէորգ Դ. Սրբազան հազրէթլէրինին Չեմենաճեան ... Գէր. Տ. ... միւվասէլէթ իտէրէք, օրասը խաստա եաթմագտա իմիշ։

—

Հասըլաթը Դպրոցասէր Տիկնայց ընկերութիւնընա հասըր օլունմագ իւզրէ, Պէյօղլունտա Գալաթա Սէրայը գարշըսընտա Մ. Կրօմ պախընը գարշըսընտա քիւչիւք օլունան բէսիմ սէրկիսի բումի դեկտեմբեր 31ինճի էվվէլքի բէնճշէնպէհ կիւնիւ գաբանաճագ իքէն, մուամիլէյհ Մ. Կրօմպախըն միւսաատէսի ալընմագտանէսի սաէսինտէ յունվար 19ընա գատար աչըգ գալաճագընտան, պու վէճհլէ հէնուզ կիտմէյ սէրկի իտէմէ-էնլէր իչիւն մէզքիւր սէրկի խայրիէ պիր միւտտէթ տահա աչըգ պուլունաճագ տըր։

—

ՑՈՒՑԱԿ Բ.

1881 ՏԱՐՒՈՅ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

	Բժշկ.	Լ.	Օս.
Նախորդ հրատարակութեան գումարը	160 7/8		1287
Մեծապատիւ Տեարք			
Յովսէփ Քավաֆեան Ֆապրիգաթէօռ	2		16
Յովհաննէս փափազեան	1		8
Մկրտիչ փափազեան	1		8
Տիգրան և կարապետ Էֆ. Նաեան	1		8
Սահակ Կամացուկ		50	4
Խոսրով Պէյլէրեան		50	4
Սենեքերիմ Պօղոսեան		50	4
Յակոբ Նշանեան և եղ. բարք (վաճառական)		50	4
Մարգար Քուլաքչեան		25	2
Տիգրան Թաշճեան		25	2
Կարապետ Գասպարեան		25	2
Նիկողոս Նալպանտեան		25	2
Յ. Մ. Զօպանեան		25	2
Տիգրան Ղոնչէկիւլ		12 1/2	1
Գրիգոր Էգնոյեան		12 1/2	1
(Շարունակելի)	169	37 1/2	1355

—

Մեծ. Էֆէնտի

Փիլիպպուպոլսոյ Գատ. Թաղ. Խորհուրդն՝ տեղեկագրելով թէ քաղաքին բնիկ Աքեաթիս Մ. Կարապետեան անուն ազգայինն 25 տարիներէ հետէ բժշկական գետնի ... և ո՛ւր լինելն ոչ ոք գիտելով, Աղեքսանդրուպոլսի կառավարութիւնն վկայականով պաշտօնական ... սահմանեալ է, որպէս զի կամ յիշեալ ազգայինն և կամ ժառանգորդն, եթէ ունի, ց՚այն վայր դիմեն ՚ի Պատրիարքարանս և ի ձեռն սոցունց տեղեկութիւն ... իւր սահմանեալ պայմանաժամու յիշեալ ազգայնոյն ստացուածքն ՚ի վաճառ դրուելով գոյացեալ գումարն Նորա անդր ՚ի փիլիպպուպոլիս գտնուող եղբարցն բաժանուի, կը խնդրէ որ Պատրիարքարանիս կողմանէ ՚ի գիտութիւն ուրոյնանց Ազգային լրագրութեան միջոցաւ մի քանի անգամ հրատարակուի։

Խորին շնորհակալեօք որոյ մնամ

Աղօթարար

Պատր. փոխանորդ

Գէորգ Ծ. Վ. Բռնատէփեան

՚ի Պատրիարքարան

Հայոց Կոստ—Պոլսոյ

30 դեկտ. 1881 3—1

ՉԻԹԼԻ ՄԱՏԷՆ ՍՈՒՑՈՒ

Էօթէտէն պէրու ֆաիտէ ու հասսիյէթի ումումա մալիւմ օլան վէ ֆագաթ արանըլըպ պուլունմայան Չիթլինին չիֆթլը մատէն սույու՝ հէքիմլէրէ մուայէնէ վէ թաստիգ իթտիրիլտիկինտէն սօնրա շիշէլէրէ վազ ու թէմհիր օլունարագ վէ Պրուսա խաստախանէսի մէնֆաաթընա օլարագ էհէնիտէն ֆիրուխթ օլունմաղա պաշլամըշ տըր։

Տէբօզիթօսը՝ Սթամպօլտա Մէհմէտ Ալի բաշա խանընտա ալթ գաթտա Մ. Ֆէրնանեան էֆենտի 1 նումէրօլու մաղազասընտա պուլունմագլա միւրաճաաթ իտէճէկլէր մաղազայը մէզքիւրէ թէլըրիֆ իթմէլէրի իլան օլունուր։

10—1

ԻԼԱՆԸ ՄԻՒՀԻՄՄ

Սթամպօլտա ֆինճանճըլար եօգուշունտա վագը միւթէվաֆֆայէն ինչա օ.ունմուշ օլան Շարգ Զարփըլընտա Թօն Մարչէ նամը իլէ մարուֆ 20 նումէրօ 3 պապ մաղազալարընա ահիպը բազարլըգլու միւչթէրիլէրինէ պէրվէճհը աթի իջան ու պէեան իտէր։

1° Էըլպայսը միւնասէպէթիյլէ, 1882 Ցունվարըն 2ինճի ճումա էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր այ միւտտէթ իչիւն 100 ղուրուշտան եօգարը մալ սաթըն ալանլարա էվվէլքի ֆիաթ իւզրէ ֆիրուխթ օլունաճագ իսէ տէ, լիրա 107 եէրինէ 120 ղրշ.տան ալըզ օլունաճագ տըր։

2° Մէզքիւր մաղազալարտա պուլունան մալլէր պէր վէճհը աթի տիր։

Չուխա, գազմիր, ֆասոնէ, բալթօլուգ վէ սաիրէ վէ ամէրիգան, խասա, տէօշէմէլիք պասմա, խալը, քէչէ, վէ Օսմանլը քէչէ վէ խալըսը, էլպիսէլիք պասմա, հէր տիւրլիւ էունլու վէ իբէքլի մալլար, գաթիֆէլէր, ճանֆէս, մանթօ, վէ իբէք վէ գաթըն իչիւն հազըր էսվապ, էսպապըզգ գումաշլար վէ էլրօպաքեարի միւճէվհէրաթ թըգլիմլէրի, միւզըգրաթ, գօնտուգ վէ Շամանիա վէ չարապ վէ թաթլը վէ հէր նէվի էշեայի սաիրէ։

3° Թարիխի իլանտան պիր այ սօնրա եանի Ցունվար 31տէ իչպու մալլար իւզէրինէ սզօնթօ օլունմուշ օլան 100տէ 13 րէքֆ օլունուպ, եինէ էսկի մինվալ իւզրէ լիրա 107յէ գապուլ օլունաճագ տըր։

8—2

Սթամպօլտա Մէհմէտ բաշա խանընտա 18 նումէրօլը օտասա թաջիր սիլի տուհուլէթլի պիր ուսուլտէ վէ էհվէն ֆիյաթլա Ֆրանսըզճա տէրս վէրիլմէքտէ տիր։

Թէզալիք մէզքիւր օտաատա չէքիրթի միւթէտիլ իլէ ուսուլը տէֆթէրի (տամարագալութիւն) տէրսի վէրիլիր վէ թիճճար տէֆթէրլէրի թանզիմ օլունուր։

3—2

1881

Ա.

Իւպէտիւք չէնճիրինէ պիր հալ. գա տահա իլավէ իյլէմէյէ կիթ. միշ օլան 1881 սէնէսինին իլք կիւնիւ, Լէհիսէթ վէ սաաթիչի հալ կիւնէչինի գարլամըշ օլան Թէհտիտավէր պուլութլար գա. րարթըսը թահթընտա տօղմուշ իտի։

Պու Թէհտիտավէր պուլութլա. րըն, Շարգ տարաֆը իւզէրինէ պըրագմըշ օլտուգլարը կէօլկէլէրի միւսիպէթլու պիր րէնկ չէնկիւ. տէ օլուպ, Էհլի Էրպապըն թէք չօգլարը պու րէսմին մանէասըն. տա, Տէվլէթի Ալիէ իլէ Եունան տէվլէթի պէյնինտէ նէթիճէսի թէք Ֆէնա պիր մուհարէպէ միւշահէ. տէ իյլէմէքտէ իտիլէր։

Իչթէ սէնէյի սապըգ իպթիտա. սընտա, Եունան մէսէլէսի, պէօյլէ պիր ազիմ էնտիշէյի մուճիպ հալ. տէ պուլունմագտա իտի։

Պունուն արգասընտան կէլիր իտի Աֆղանիսթան մէսէլէսի, Րու. նի Րուսիա վէ Ինկիլթէրրա պէյ. նինտէ ախիրէն վիւճուտ պուլմուշ օլան իքինճի պիր Շարգ մէսէլէսի։

Իչթէ իքինճի պիր հալը Թէհ. տիտամիզ տահա։

Պիր տէ իւչիւնճիւ պիր միւչքիլ օլմագ իւզրէ, Արնավուտլուգտա մէյտանա պուլունմուշ օլան ազիմ հէյէճանը տախի կէօզիւմիւզին էօնիւնէ ալըրըրմըգտա. 1881 սէնէ. սինին իլք պաշը կիւնիւնտէ էօ. նիւմիւզտէ պուլունմուշ օլան այ. նէյի տէվրան իւզէրինէ Թէքմիլ պիր մալիւմաթ իտինմիշ օլուրտու։

Յէնապը Հագգըն ինայէթ վէ մէրհամէթի, վէ միլքիմիզին գա. տէրինի իտարէ իթմէքտէ օլան Զիլլուլլահ միհնէտի, էնէի պիր Ֆէլաքէթէ տահա կէօյիւս վէրմէ. նէ իգթիտարը գալմամըշ օլան Շարգ էհալիսինի, 1881 սէնէսի. նին էնտիշէլի կէչիտլէրինտէն սէ. լամէթլէ կէչիրիպ, Եմին պիր մա. հէլլ ատա իյլէմէյէ հազգըմըզ պուլունտուզունու զանն իթտիրի. միզ չու 1882 սէնէսի տայիրէսինին էշիկինէ գատէմ պասմըրըմըշ տըր։

Ինսանըտան էտնա օլան մախ. լուգլար պիլէ, պիր Թէհլիքէյի սէլամէթլէ կէչիրտիքտէն սօնրա, էմին զանն իթտիգլէրի պիր մա. հէլէ վարտըգլարընտա, պիր քէր. րէ օլսուն արգալարընա պագըպ, մէզքիւր Թէհլիքէ իւզէրինէ աթ. Ֆը նիկեահ իյլէմէյէ միւսարաաթ իտէրլէր։

Պիզ քի, Ճ. Նապը Հագգըն ճէն. սիմիզէ իհսան պույուրտուղու էն պէօյիւք նիմէթէ, Եանի միւլա. հազա չէրէֆինէ նայիլ պուլուն. մագտայըզ, տէյիլ Եալընըզ պիր մէրագ տէՖ իթմէք իչիւն, իլլա միւլահազա իլէ Նասիհաթ ալմագ իչիւն, կէչիրմիշ օլտուղումուզ պէ. լիեէլէր իւզէրինէ տէֆա տէֆա աթֆը նիկեահ իյլէմէյէ նէ՛ գա. տար մէճպուր պուլունմագտայըզ։

Եվվէթ պու կիւնքի կիւն, Եու. նան մէսէլէսի հալլ իտիլիպ մէյ. տանտան գալգմըշ օլտուզու իչին, էհէմմիյէթի տախի զայըպ օլմագ. տէրէճէլէրինէ կէլմիշ տիր։

Կէչմիշ իչիւն, Թապիաթըն գա. նունու պու տուր։

Ֆագաթ պու գանունուն պիր վէչհի տէ վար տըր, քի պունա հէր քէս իսթէտիկի նամը վէրմէ. յէ մէզուն օլուպ, միւլահազա, իտրագ, Նասիհաթ, Թէճրիւպէ, վէ սայիրէ նամլարընտան պիրիսի եախօտ պիր գաչը ինթիխապընա հիչ պիր Թարաֆտան րէսմէն պիր էնկէլ կէօսթէրիլէմէզ։

Եվվէթ պիզ պու հալլէրի կէ. չիրտիք, Ֆագաթ կէչիրէնէ տէ. կին նէյէ՞ չէքտիք։

Պիր մուհարէպէ մէյտանէ կէ. թիրմէք կիպի, պիր մէսէլէ տօ. ղուրմագ, եախօտ տօղմուշ օլան պիր մէսէլէյէ աղըրըգ վիրմէք տախի գօլայ պիր չէյ տիր։

Ֆագաթ պիր մուհարէպէյի պի. թիրմէք կիպի, պիր մէսէլէյի հալլ իթմէք տախի թէք միւչքիլ պիր մատտէ տիր. պա խուսուս Եու. նան մէսէլէսինին հալլի սուրէ. թինտէ հալլ իթմէք։

1881 սէնէսի իպթիտալարըն. տա, կէրէք տէվլէթի Ալիէ վէ կէրէք Եունան տէվլէթի, հիչ տէ. յիլ իսէ քէնտի իտտիալարընա ֆիիլի պիր գուվվէթ վէրմէք ի. չիւն, Թարաֆէյնին միլլէթլէրինի պիրիպիրինէ րապթ իտէն հու. տուտ իւզէրինէ, քիւլլիեէթլի աս. քէր ճէմ իյլէմէյէ միւպաշէրէթ իթմիչլէր իտի։

Ֆագաթ էֆքեարը ամմէ, Թա րաֆէյն օրտուլարը էրքեանը հարպլարընըն բլանլարընտան զի. եատէ, Թիճարէթ էֆէնտիլէրին մէյլէեաթլարընը քէչֆ իյլէմէք ազմինտէ պուլունուպ; հէր հաֆ. թա րէնկլէրինի Թէպտիլ իտէն մէզքիւր մէյլէեաթ իմարէլէրի իլէ պէրապէր, հէր քէսին հէյէճանը տախի, Նէօպէթլէ, պիր Թէսքին վէ պիր տէ Թահրիգ օլմագտա իտի։

Ցունկվըր պընտա պու մէյլիեաթ պիր չօգ րէնկ Թէպտիլլէրինտէն սօնրա [illegible] րէնկինի քեսպ իթ. տի։

Պու [illegible] րէնկի քէսպ իթ. տիքտի Թէպլիղ օլունմատը իսէ տէ, Նիմ րէսմի պիր հալ իլէ վիւճուտ կէօս Թէրմէյէ պաշլատըքընտա, Տէվլէ. Թը Ալիէ, գաթիյեն պէօյլէ պիր Թասավվուրու գապուլ իթմէմէ. Եէկինի պէեան իտէրէք, քէնտի Թարաֆընտան տահա զիեատէ էտ. սասլը պիր Թարիգ Թէքլիֆ իյլէ. տի։

Պու Թարիգ տիւէլի մուազզա. մա վէքիլլէրի Թարաֆընտան ըՍ. Թամպօլտա պիր գօնֆէրանս ագտ իտիլմէսիլէ մէսէլէնին ուճու հան. կըսը վէ օլմասը հանկըսը օլտուղը. նա գարար վէրիլիպ, գապիլի գապուլ կէօրիւնտիւլէրինտէ մէսէ. լէնին գաթիէն Թէսվիյէ իտիլմէսի Թէքլիֆի իտի։

Տիւէլի մուազզամա պիլա իս. Թիսնա իթթիֆագը Թամմէ իլէ պու Թէքլիֆի գապուլ իյլէտիլէր՝

Ֆագաթ մէսէլէնին ասըլ էսասը օլան րուհու մէզքիւր գօնֆէրանս. տա Թէքմիլ չըպլագլըղը իլէ մէյ. տանէ չըգարըլընճայա գատար Թամ օ վագթ Թէքմիլ չիտտէթլէ. րի իլէ ամմէյէ պաչլատըլար։

Զիւնքի գաեիրէն մատտէ եա. լընըզ տէվլէթի Ալիէ իլէ Եունան պէյնինտէ մահտուտ պուլունմագ. տա իտի իսէ տէ, էրպապը վու. գուֆա թէք աչիքեար պիր չէյ ի. տի քի, ասըլ իչին էսասը տիւէլի մուազզամանըն ումումի պիր մու. հարէպէյէ աթըլմագ մէյլիեաթլա. րը պուլունուպ պուլունմամասընտա իտի։

Շարգ մէսէլէսի, պիւթիւն տիւն. եա մէսէլէսի տիր։

Ֆրանսըզլարըն պիր տարաֆը մէ. սէլի վար տըր քի Թիւրքճէսի ա. Թիւէքի սուրէթտէ Թէրճէմէ օ. լունմագ տա տըր։

Հէր էվ էվ Գօզը Ալէսի [illegible]

[illegible]

Տէվլէթի Ալիէ իլէ Եունան տէվ լէթլէրինին ուեուշմալարը միւճէրրէտ տիւէլի մուազզամանըն քէնտի պէյնլէրինտէ ուեուշմալարընա Թապի պուլունմագտա իտի։

Պու սահիհլիք եալընըզ Եունան մէսէլէսինտէ տէյիլ, իլլա տէվ. լէթի Ալիէնին քէաֆֆէյի ումում գօնչուլարը իւզէրինէ տախի գաեի պէ գայթ իպգա օլունմուշ տըր։

Եէկէր տիւէլի մուազզամա Սըր. պըն, Գարատաղըն, Րումանիանըն վէ Եունանըն րահաթ տուրմալա. րընը արզու իտէրլէր իսէ, պուն. լար, քէնտի Եէրլէրինտէն պիլէ օյնամամագլար. Եօգ Եէկէր օնլա. րըն պիրաք գարշը ալտըլմալա. րընը միւրատ իտէրլէր վէ պու պապտա պէյնլէրինտէ պիր իթթի. Ֆագ հուսուլէ կէթիրիրլէր իսէ, անլէրի խօշնուտ իթմէք իչին միւմ. քին օլան հէր նէ Ֆէտաքեարլըգ իճրաասընտա տախի պուլունսագ, հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլամաեա. րագ, քէնտի ուֆագըգ պէտէնլէ. րի իլէ, պիզիմ մէֆրէթ վիւճու. տումուզ իւզէրինէ հիւճում իյլէմէ. տէն խալի իթմէզլէր, վէ պու մէֆրէթ վիւճուտըն աղըրլըղը ալ. Թընտա էզիլտիքտէն սօնրա տա. խի, պասքը ալթընտա գալմըշ եայ կիպի, Եվվէլքինտէն տահա զիյա. տէ Եիւքսէլիրէք սըչրամայա մու. վաֆֆագ օլուրլար։

Իչթէ չու սօն Րուսիա մուհա. րէպէսինտէ, Սըրպ վէ Գարատա. ղըն հալլէրի, պու սահիհլիյին էն Թազէ իսպաթը տըր։

Շիմտիլիկ, Եունան մէսէլէսի. նին տախի, եա հազըրլը վէ եա խէսարլը պիր իւմիտ, պիր կիւվէ. նէճէք տալի պուլունմասընա, քէնտի իւզէրինէ պիր կէօլկէ պը րագմագտա օլան մէֆրէթ պիր վիւճուտ իլէ էօ չիւ միէք ճէսարէ. Թինտէ պուլունմամագտա իտի։

Պէք չօգլարը, էօյլէ իթիգատ իտիյօրլէր քի, Եունան տէվլէթի, քէնտինէ լազըմ օլան խարիճի գուվվէթի պուլմուշ օլտուղունտան սէսինի օլ գատար եիւքսէքէ չըգարմագտա իտի։

ՍԹամպօլտա Թէչքիլ օլունաճագ գօնֆէրանսա պու էսասը մէյտա. նա չըգարաճագ իտի։

Խուսուսի պիր մուհարէպէյէ մէյտան օզուեաճագ տէվլէթին վէ եախօտ տէվլէթլէրին, հա՞նկըլարը օլտուղլարը պէլլի օլաճագ իտի։

Իմտի, տէվամ իթտիյի միւտ. տէթճէ, պու գօնֆէրանսըն նէ գօրգուլար վէ նէ իւմիտլէր, Ֆա. գաթ հէր հալտէ նէ էնտիշէլի նէ. Թիճէլէր իլէ, պիւթիւն տիւնեա ալէմի պիր Թէրէտտիւտ հալտէ պագըը սալլամըշ օլտուզու, գօ. լայճա անլաշըլապիլիր։

Ինկիլթէրրա մուրախխասը Մ. կօչէն, պու գօնֆէրանսըն րուհու իտի, վէ Եալընըզ պու խուսուս իտի քի, սուլհ ու սալահըն պա. գասընա խահիշկէր պուլունտուգլա. րը պիր իսմի վիրմէքտէ իտի։

Մ. կլատսթօնուն, եանի պա. զըլարը Թարաֆընտան Թիւրքիա. նըն էն պաշը տիւշմէնլէրինտէն պիրիսի ատտ իտիլէն պու զաթ. Եէւք ինկիլիզ րէիսի վիւքէլասը. նըն քէնտինէ չահան վէքիլի, Ֆը րանսա վէ Ավուսթրիա միւքէլալա. րընըն, վէ ալէլխուսուս Բրէնս Պիզ մարգ ճէնապլէրինին րէյ ու էֆ քեարլարընը էվվէլինտէն Թահսիլ իյլէտիքտէն սօնրա, ՍԹամպօլա վարըլ օլմուշ, վէ ատէթա մէզ. քիւր գօնֆէրանսըն իտարէսինի քէնտի էլինէ ալմըշ իտի։

Հէր քէսին մէրագը, Ինկիլթէր. րա Թէվլէթինին վէքիլի հարէքէ. Թի իւզէրինտէ մէրքէզլէնմիշ իտի։

Ինկիլթէրրանըն հէյէթի վիւ. քէլասը Թէպտիլ օլտուղու կիպի, էսասը բօլիթիգասը տախի Թէպ տիլ իտիլմիշ զաննընտա պուլու. նանլար, պէօյլէ էնտիշէ իլէ, մէզքիւր հէյէթի վիւքէլա վէքի. լինին, Թիւրքիա հազգընտա նէ կիւնա պիր մուամէլէտէ պուլու. նաճագընը, էնտիշէլի պիր նազար իլէ միւշտագ պուլունմագտա իտի. լէր, պիր տէ Նակեհան, հիւք. մի ազիմ զուհուր իյլէտի։

Պու հիւքմ, սուլհ հիւքմի իտի։

Ագըլ աէըն սօնրալարընտա, մուհարէպէ պուլութլարը տահա օլտուղլար։

Եունան տէվլէթի, խէեալ վէ արզու իտէպիլէճէյի Թէրէճէլէր. տէ տէյիլ իսէ պիլէ, հիչ տէյիլ ի. սէ, կէրէկի կիպի խօշնուտ օլու. նաճագ պիր արազի հէտիյէսինէ նայիլ օլտու. վէ էկէր տիւնեա իւզէրինտէ, Նանքէօրլիւք իթմէ. մէրէք 1881 սէնէսինին էն կիւզէլ մէյվէսինի էլմիչ օլտուղունու Թէ. չէքքիւրէն իգրար իտէճէք պի. րինճի պիր տէվլէթ վար իսէ, օ տախի Եունան տէվլէթի տիր։

Պիզիմ իչիւն էն պէօյիւք պիր միլլէթ օլունաճագ ճիհէթ տախի վար իտի իսէ, օ տա գօնֆէրան. սըն, սուլհա գարար վէրմէսի ի. տի. չիւնքի պունունլա, պիւթիւն մուազզամ տէվլէթլէրին, սայիր պիր տէվլէթ իլէ մուհարէպէ իթ. մէմէք էֆքեարը գավիյէսինտէ պու. լունտուգլարը աչիքեար սուրէթ. տէ իսպաթ օլմուշ իտի։

ՄԷՔԱԹԻՊ

—

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ

Շէհրը մէզքիւր մուխպիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր.

1881 տէկտէմպէր 5/17

1. Վերջին օրերս հանրութեան և պաշտօնական ակումբներու մէջ խօսակցութեան առարկայ են կառավարութեան բարձրագոյն պաշտօնէից պաշտօնանկութիւնք. վասն զի տեղացի Մահմետական ազդեցիկ անձերն (որոց մէջ պաշտօնեայ և անպաշտօններ կան), այս վերջին տարիներուս մէջ բարձր բաստիճան պաշտօնէից վրայ ունեցած ազդեցութեանց շնորհիւ ներկայ կառավարութեան գիրքն, շնորհիւ պաշտպանութեան՝ իր վեհութիւնն կորսնցնելէն յետոյ, այնպիսի վիճակի մը հասած է որ՝ բոլորովին հակառակ է դարուս ոգւոյն և սկզբանց, և երկրի յառաջդիմութեան շահուցն բոլորովին վնասակար. Ընդհանրապէս գաւառի մը վիճակի բարւոքումն գաւառապետէն, այսինքն կուսակալներէն կախում ունի. Լուսամիտ բանիբուն գործունեայ և հայրենասէր կուսակալ մը կարող է հարիւր հազարաւոր ժողովրդեան մը վիճակը բարւոքել. վասն զի Ասիոյ շատ մը կուսակալութեանց ժողովուրդը խեղճ և անուս լինելով Բարեխնամ կառավարութենէն իւրեանց շնորհեալ արտօնութիւններն և իրաւունքներն պաշտպանելու անկարող լինելով միշտ կը հարստահարուին, անխիղճ և ստորին պաշտօնեաներէն, և երբ գաւառագլխի մը ղեկավարն կամ՝ հին դպրոցական եղած լինի և կամ՝ անփորձ գտնուի իւր սրբազան պաշտօնին մէջ, այն ժողովրդեան թշուառութիւնն նկարագրել անկարելի կը լինի. իսկ լուսաւորեալ ազատամիտ, հայրենասէր և իւր պաշտօնին մէջ բարի հանգամանքներ և հանճար ունեցող կուսակալ մը կարող է ամէն գեղծմանց առաջքն առնուլ և իւր իրաւասութեան ներքև եղած ժողովրդեան ազդեցիկ անձերու ճնշումէն ազատ պահել երկրին և հանրութեան նուիրական շահերն, այս կամ այն անձերէն չեն բռնաբարուիր։ Տէր Խմբագրապետ, թող չի գիտցուի որ մեր այս տողերն տեղւոյս այժմեան վեհափառ կուսակալին կը վերաբերի, քա՛ւ լիցի, կուսակալս վեհափառ Իզզեթ բաշան որչափ որ հին դպրոցական և խիստ չէ իւր պաշտօնին մէջ, բայց այսու ամենայնիւ, ինքն բարեսիրտ և միանգամայն պարկեշտ զինուորական մ՚է. զինուորականութեան մէջ ունեցած հմտութեամբն իսկ քաղաքային պաշտօնին մէջ թերի ըլլալով Մահմետական հայրենակիցներ միշտ խռովութիւնք և գլզգռութիւնք հանելով՝ քանի կուսակցութեանց բաժնուած միշտ զիրար կ՚ամբաստանեն և կ՚անպատուեն, ամէն կուսակցութիւնք իրենց թաղին մէջ մասնախումբեր կազմելով միշտ կառավարութեան այսինքն պաշտօնէութեան առջին արգելքներ կը յարուցանեն, հեռագիրներ, հանրագիրներ տեղալով թէ Ներքին գործոց Նախարարութեանց վրայ և թէ 'ի լրագիրս. ընդհանրապէս ըսել սխալած չեմ լինիր, բայց չափաւորութիւնն յարգելով բացառութիւնն չմոռնանք ըսել. պաշտօնատուինք՝ փոխանակ օրէնք և արդարասիրութիւն թագաւորելու, կերբ, ոխ և ատելութիւն կը տիրապետէ վարչական ժողովոյն մէջ, ուր բարձրաստիճան պաշտօնեայներու հետ հանրութենէն ընտրեալ անձինք ատեանին, և այն տեղ կառավարութեան և երկրի ամենաուրբ շահերն վնասաբեկելով իւր որոշումն պիտի ստանայ, ե՛րբ այն ժողովոյն մէջ, Նախագահին և անդամոց մէջ տե ղանձնական հակառակութիւն և ատելութիւն կը լինի, ալ ինչպէս յուսալի է որ

ԳԱԹԻԼԻՆ ԳԸՋԸ

ԷՍԷՐԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

(1315 [illegible])

Աշիլ Վէրտիէ խիթիհզա եօլու կիլլիտլէտի։

—Նէ՛ —ճէվապ վէրտի— տահա չիւպհէ՞ մի իտիյօրսընըզ . . . հէնուզ [illegible] նիյէթմիսինի՞զ մի կէօրթէրիյօրսընըզ . . . Տիւգեանինիզ քի հէնուզ սըրամըզտա գաթի պիր գարար եօգ տըր։ Եէկէր սէօզ վէրտիքլէրինիզէ րիայէթ օլունտուղ իսէ, սէօզիւնիւզի կէրի վէրէիրիմ . . . Սըլաճ տա պիլիր քի պէն սիզէ Թէսլիմ իթմէյէ կէլմէտիմ . . . Պէն չէքիլիր կիտէպիլիրիմ . . . Մատամ քի Տըրնիզի [illegible] պիլիրսինիզ, պիլտիյինիզ, վէ պու [illegible]...

Աշիլ Վէրտիէ պունու սէօյլէրքէն [illegible] կէօթիւրմիւշ իտի։

Բիէր Լանտրի գարու իլէ Աշիլ Վէրտիէնին արասընտա [illegible] վարմագ Թարզը իլէ իքի էլինի պիր պիրինէ [illegible]։

—Ալլահ սըզընտա օլսուն, էֆէնտի, [illegible] աֆվ իտինիզ . . . չօճուղըմըզըն մուհաֆազա սուրէթի [illegible] զիհնիմի բէրիշան իթմէքտէ, [illegible] պէնի տէլի կիպի իթմէքտէ [illegible] Եէկէր [illegible] Տըրնիզին հալի նէ օլուր իտի. Իչթէ օլ վագթ [illegible] միւճրիմ օլուր իտիմ. զիրա մէրհամէթսիզ [illegible] գուրթարմագ իսթէմէմիշ օլուր իտիմ։

Աշիլ Վէրտիէ [illegible] պիր չէֆգաթ վէ մէրհամէթ ալամէթի կէօրիւնտի։

—Նէ տէրէճէ [illegible] օլաճազընըզ պիլիրիմ —տէտի— [illegible] րունը տիլտէն աֆվ իտէրիմ . . .

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, չօգ էյի ատամսընըզ . . . Սըլահ սիզէ րազը օլսուն— պաղըրտը տիւրկէր։

Պատէհու պիր ազ սուս տուրտուգտան սօնրա գօրգագ սէսլէ Թարզըլը իլավէ իթտի.

—Պէչ սէնէտէն . . . ճէզամը չէքիփ պիթիրտիքիմտէ, [illegible] Բարիզէ կէլմէք իչին բօլիս Նէզարէթինտէն րուխսաթ ալըր իսէմ, պաղը քէրրէ Տըրնիզի կէօրէ պիլէճէքմիյիմ . . . Ա՛հ, ուզագտան, էֆէնտի . . . չօգ ուզագտան . . .

Աշիլ Վէրտիէ պու սիւվալա խօշլանմայարագ, գուրու պիր Թարզլա ճէվապ վէրտի.

—[illegible] պէօյլէ օլմագտա տահա էյի օլուր իտի. [illegible] սիզի պիր Թարաֆա ալմագ [illegible] Թէսատիֆլէր՝ եարալարընըզը եէնիտէն աչմագտան, [illegible] գալպինիզտէն [illegible]։

—[illegible] —տէտի Բիէր Լանտրի— [illegible] պէն էյի պիլիրիմ քի, [illegible] քէնտի քէնտիմէ հէփ պէօյլէ տիւչիւնիւյօրում . . . [illegible]

—Պէքիւ . . .

—[illegible]

Բիէր Լանտրի բէտէլը Թաածիպլէ [illegible]

Աշիլ Վէրտիէ [illegible]

—Բէք [illegible] իգտիլիմէ հիսսէմին [illegible] սօնրա տա Թէքմիլ օնա Թէրք իտէճէյիմ սիզէ սէօյլէտիմ . . . պու ալթուն նէհրինին պիր մասուրասը տա սիզէ չէվրիլմէսի միւնասիպ վէ նիզամընտա տըր . . . Պունտան պէօյլէ սիզին տէ իսթիգպալինիզի սէրվէթլէ տէյիլ, Ֆագաթ իսթիրահաթլա Թէէմին ու Թէրֆիհ իտէճէկիմ . . . չունքու էյի պիլիրիզ քի, [illegible] միւչքիլ օլաճագ տըր. [illegible] Լաքին էկէր քիչիգ պիր սէրմայէնիզ օլուր իսէ, [illegible] օն իքի պին Ֆրանգ [illegible] . . .

Բիէր Լանտրի հայրէթլէ գալմըչ կիպի կէօրիւնտիւ վէ ճէվապ վէրմէտի։

Աշիլ Վէրտիէ պու սիւքիւթտէն չիւպհէլէնտի։

—Եէկէր պու մըգտար սիզէ պէք ճիւզի կէօրիւնիւր իսէ, —տէյիմ իթտի սէօզինէ— հիչ չէքինմէյէրէք սէօյլէյինիզ . . . [illegible] պէն սիզի [illegible] իթմէք արզուսընտա պուլունույօրում . . .

Մըսաֆիր՝ պունու սէօյլէրքէն [illegible] պանգա պիլէթլէրի իլէ տօլու պիր [illegible] չըգարմագտա իտի։ Զըգտանը էօյլէ պիր աչար քի իչինտէ նէ վար իսէ կէօրիւնիւ . . .

—Մըգտարըը [illegible] —Թէքրար իթտի— պէն սիզին սանտըգքեարը [illegible] . . .

Բիէր Լանտրի էլինի ուզաթտը վէ [illegible]

—Էյ, նէ եարըչօրսընըզ —պաղըրտը Աշիլ Վէրտիէ— ումարըմ քի րէտտ իթմէզ վէ պէնի մահզուն գըլմազսընըզ։

—Պունու ումմայընըզ, էֆէնտի —ճէվապ վէրտի Թիւրկէր [illegible]— րէտտ իտէրիմ . . . [illegible] գապուլ իթմէմ . . .

—Պու նիչին՞ ։

—[illegible] . . . [illegible] . . . հէր չէյ [illegible] . . . [illegible] իչին հիչ պիր չէյ . . . իչթէ պէնիմ սօն սէօզիմ պու տըր։

(Պիթմէտի)

ժողովն կարող է ամեն առաջարկեալ խնդրոյ մէջ անկողմնակալ դիրք բռնել։ Թղթադրամի ժամանակ տասն միլեոնի չափ նեն գումարներ եղած է կայսերական գանձէն և Նախորդ ատենապետ Հաճի Ասիմ էֆէնտին այս մասին ալ պաշտօնանկ եղած էր և մանաւոր հրամանագրով ալ գանձային գործոց քննութիւնքըն հրամայուած լինելով այս մասին ալ յատուկ մասնաժողով մը կազմուած էր, բայց ատենապետի դատախազքն երբէք դատի հրաւիրած չեն և այս մասին ալ պաշտօնականն հրատարակութիւն մը չը լինելով կ'ըսուի թէ փոխանակ կառավարութեան գանձուն շահերն պաշտպանելու Նախորդ ատենապետին շահերն կը պաշտպանեն. ընդհանուր դատախազք փոխանակ ընդհանուրի շահերն պաշտպանելու իրարու օձիք բռնած իրար կամբաստանեն թէև վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազն պաշտօնանկ եղած է. դատաւորք, նախագահք, դատական ատեաց անդամք իրարու հակառակ և գիրար ամբաստանելու միշտ առիթ կսպասեն, և այսպիսի շարունակեալ ցաւալի վիճակի մը վերջ տրուին ուրիշ միջոցով կարելի չէ այլ պաշտօնէից մէջ հիմնական փոփոխութիւնք լինելով, որ այս հիմնական փոփոխութիւնքն ամեն կարգի անձերէն մանաւանդ պաշտօնեայներէն խակփափաքելի լինելովմեր այսպիսի տողերուն վրայ մանաւորապէս Ներքին գործոց վսեմ. Նախարարին խոնարհաբար ուշադրութիւնն հրաւիրելով բարեհաճի Տիգրանակերտի պէս կարեւոր կուսակալութեան մը վիճակն նկատողութեան առնուլ կարող և լիազօր քննիչ մը ղրկելով։ Այս վերջին տարիներու մէջ Տիգրանակերտի բոլոր անցքերն քննելով յանցաւորք ալ խստիւ պատժուելով օրինակ ըլլան ապագային՝ որ երկրին հարիւր հազարաւոր ժողովըրդեան շահերն իրենց կրից և շահուցն խաղալիք չընեն, և այսպէս բարի հանգամանքներ ունեցող պաշտօնեայներ կարգուելով՝ քիչ շատ գոյներն տէրութեանէն հրատարակեալ օրինաց տրամադրութեամբն ընթանան. և եթէ այս վիճակն այսպէս շարունակուի, հետեւանքն խիստ դառն և վտանգաւոր պիտի լինի, այս առթիւ այսչափ ալ աւելի գրելքս յաջորդ թուոյն ձգելով դառնանք ուրիշ կէտի։

2. Կը յիշէք անշուշտ ինչպէս դուք (նոյնպէս Թէլեկմանի պատուարժան ընթերցողք) որ մեր նախորդ նամակովս բաւական տեղեկութիւն տուած էի, նոյնպէս Թաղապետութեան Նախագահ Ֆէթթահ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան վրայ։ Ֆէթթահ էֆէնտի կտրուկ և գովելի ընթացքովն ամենուն գոհունակութեան և շնորհակալեացն արժանացած էր, բայց կալուածատերք և շահախնդիրք դժգոհելով նորին մեծութեան պաշտօնավարութեան, միանալով յիշեալ Նախագահի պաշտօնին աղջէ յուզմունք և յարուցմունք հանելու ճգնեցան, հանրագիրներ պատրաստելով կը խնդրէին վսեմ. կուսակալէն որ Ֆէթթահ էֆէնտին ձգէ իր պաշտօնէն. այս յուզմանց և արգելքներուն երբէք Ֆէթթահ էֆէնտին կարևորութիւն չտալով կ'ուրիշ տեսաւ իր չահամլ հակառակորդացն։ Նախորդ ամսոյն 18ին մի պատճառաբանեալ հրաժարագիր մատոյց կուսակալին որ այն հրաժարագրովն կ'ամբաստանէր շատ մը բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, հասարակաց անցուդարձին ըրածներնգութիւններն և գողութիւնքն և այլևայլ ... ճանճերնին յիշելով. և իր բոլոր ամբաստանութիւնքն ալ հաստատելու պատրաստ ըլլալն յայտնելէ յետոյ իր հակառակորդաց հետ դատուելու համար առժամանակեայ կը հրաժարէր իր պաշտօնէն։ Այս հրաժարագիրն պարզ բողոքագիր մըն էր կառավարութեան, և այս գրովն իր բոլոր հակառակորդաց ահ և դող պատճառելէն յետոյ վսեմ. կուսակալին ուշադրութիւնը գրաւելով, քրիստոնեայ և Մահմետականներէ բաղկացեալ մի ընդհանուր ժողով կազմեց ամսոյս 6 բեգին և հրաժարագիրն այսինքն ամբաստանագիրն ժողովոյն ներկայացնելով, երկար և ջերմ վիճաբանութիւններէն յետոյ հրաժարագիրն չընդունուիլ որոշուելով և պաշտօնին շարունակութիւնը խնդրուելով այսպէս յաղթանակն տարաւ, և հակառակորդք չը յաջողեցան իրենց անիծեալ դերերուն մէջ։ Նորհիւ վսեմ. կուսակալին և Նորընտիր միւթասարրըֆ պէյին իմաստուն ընթացքովն։ Ֆէթթահ էֆ. պաշտօնն կրկին ընդունելով գործելու սկսած է և այլևայլ գործոց և ձեռնարկութեանցն վրայ միշտ տեղեկութիւն տալ խոստանալով, այժմ միմիայն այսչափ կը յայտարարեմ որ եթէ ուրիշն եղած լինէր իր հրաժարագիրն պիտի ընդունուէր, բայց իր ազգի բնաւորութեամբըն ամենուն վրայ քիչ շատ ազդեցութիւն ունենալուն չընդունուեցաւ. կը յուսամք որ Ֆէթթահ էֆ. իր ձեռնարկած գործը գլուխ հանելու կոչնակ բարի օրինակ ըլլալով ուրիշ պաշտօնէից պաշտօնից. բայց ցաւալի չէ, Տէր Խրիմգրայեա, երբ պաշտօնեայ մը իր պաշտօնն խղճի մտօք կատարելու կը ձեռնարկէ, այնչափ խոչընդոտներու կը հանդիպի, հեռագիրք, հանրագիրք, ամբաստանագիրներ կը պատրաստուին։

Տեղացի պաշտօնեաներ օրէնքով որդիացեալ հանրագրով միշտ գործ տեսնել կուզեն, ցաւալի վիճակ. ինչ գրեմ, վասն զի ամեն բան բացորոշակ չենք կրնար գրել. այլ Տէր տեսցէ և այց արասցէ, ըսելով այժմ կը բաւականանամք։

3. Ցեզիրէ և Քարբերդի կուսակալութեանց ընդհանուր դատական տեսուչ վսեմ. Նիհատ էֆէնտին որ Քարբերդի և Մալաթիոյ կողմերն շրջելու և դատարանաց վիճակը քննելու համար մը ամիս յառաջ գացած էր, անցեալ շաբթու Տիգրանակերտ վերադարձաւ։ Ամենուն կողմէն համակրութեամբ ընդունուելով քննիչ պէյն դատարաններն կրկին աչքէ անցընելով հարկ եղած հրահանգներն տուաւ և բանտերն ալ աչքէ անցնելով ընդհանուր նախորդ դատախազ Մահմուտ էֆէնտին և վերաքննիչ ատենի առաջին Նախագահ Լմին էֆէնտիին և Նախնական դատարանի երկրորդ նախագահ Ֆէյզուլլահ էֆէնտիին հետ, և տասն և վեց բանտարկեալ բանտէն ազատուելու հրաման տալով ոստիկանութեան գլխին որ այս բանտարկելոց մէջ մինչև տասն և հինգ ամիս պայմանաժամ ունեցողներ ալ ըլլալով վերաքննիչ ատենի երկրորդ Նախագահ խալիլ պէյն ալ յանդիմանելով կրկին հրաման տուած է որ պայմանաժամին չը լրացուցած յանցաւորք կրկին բանտարկուելու ոստիկանութեան գլխին։ Այժմ այս մասին ալ Տիգրանակերտ կուսակցութեանց բաւական նիւթ ըլլալով. մենք այժմ այսչափ հերիք սեպելով թէ այս մասին և թէ դատական տեսչի Մալաթիա Քարբերդ և տեղս ալ ըրած բարենորոգմանց վրայ յաջորդ թըւոթոյս ընդարձակ տեղեկութիւն տալ կը խոստանամք։

Դ. Բողոքական մեր համարին եղբարց հովիւ վերապատուելի Պօյաճեան Թովմաս էֆ. որ քանի ամիսէն աւելի էր իր վիճակէն մեկնած էր Ամերիկայ և Եւրոպական այլ և այլ մայրաքաղաքներն պտըտելէն և իր անձնական գործերն կարգադրելէն յետոյ, Նորին մեծութիւնն Նախորդ ամսոյ սկիզբներն իր վիճակն վերադարցաւ հարիւրաւոր անձերէ դիմաւորուելով մեծ համակրութեամբ ընդունեցաւ իր հայրենակիցներէն. ինչպէս ամեն ազգի գլուխ նոյնպէս մեր առաջնորդական տեղապահն այցելեց և փոխադարձ այցելութիւնն ընդունեց։

ԷՐԶՐՈՒՄ

Շէհրը մէզքիւր մուխպիրիմիզդէն կելէն մէքթուպ տըր.

9/21 դեկտ. 1881

... Միւհիւրիւ էֆէնտի,

Պու հաֆթա Թէքմիլ Էրզրում էհալիսի, միւսլիմ վէ ղայրը միւսլիմ, Թէպաա վէ էճնէպի, եաս վէ մաթէմ իչինէ կիրտիլէր. Ղազէթաի միւթէպէրրինիզին գարիունը քիրամը չօգ տէֆալար չէհրիմիզ Պիտայէթ րէյիսի էվվէլի Շէհամէտլու պէյ էֆէնտինին իսմինի իշիթմիշլէր տիր. Րէյիսի մումայիլէյհ պիր պուչուգ սէնէ տիր չէհրիմիզի Թէշրիֆլէրինտէն պէրու, քէնտու տիրայէթ, լիյագաթ վէ նէզաքէթլէրի սայէսինտէ պիլճումլէ էհալինին էն սէվկիւլիւսի օլմուշլար տըր։ Քէնտի Նազիք մէմուրիյէթլէրինտէ, պէօյլէ վէ քիւչիւկի, զէնկին վէ ֆագարայը միւքէլլա վէ էմնաֆը վէ հէր մէզհէպտէն օլանլարը պիր Նազարտա վէ միւսավաթ իւզրէ կէօզէտուպ, իֆֆայի վազիֆէտէ գուսուր իթմէյէրէք, հալիթա չէհրիմիզտէ պուլունան վէ ուֆագ պիր դուսուր իչիւն քէնտի Թայի օլտուգլարը հիւքիւմէթլէրէ չէքեայէթի հալի պամըրալը բարօրթօլար Թագտիմինէ տէօրթ կէօզ իլէ պէքլէյէն էննէպի գօնսօլօսլարըն պիլէ մէտհ վէ սիթայիշլէրինէ նայիլ օլուպ, պու Թարաֆ իչին հիչ տէկիլ իսէ պիտայէթ մահքէմէսինէէ բըլահամըը յաղըմէ իճրա պույուրտուղը էֆքեարըն հուսուլինէ սէպէպ մուԹլագ օլմուշլար տըր։ Միրի մումայիլէյհին զէվճէսի՝ Նազիֆ փաշա հազրէթլէրինին քէրիմէլէրի օլուպ, Թապիի պաչայի միւշարիլէյհ կիպի էվսաֆը հասէնէյէ սահիպէ օտուզլարընտա չիւպհէ օլմագըը կիպի, փուգարաբէրվէրլիքլէրի սայէսինտէ տախի, Էրզրում ֆուգարա Նիսա Թայֆէսինէէ պիր Թէսէլլիի ազիմ իտիլէր։ Լաքին հէյֆա՝ դալիմ էօլիւմ հանըմը մումայիլէյհայը յէնէճ չաղլարընտա պիր միւչիր բէտէրին վէ պիր սէվկիւլիւ զէվճին էլինտէն ալըպ, չարփտը վէ կէօթիւրտի։

Օլունան իգտամաթը ֆէվգէլատէէ բաղմէն կէչէն բաղար էրԹէսի կինիւ պիր ալայը պէրու կիրիֆթար օլտուղու խասթալըգտան դուրթուլամայարագ, վէֆաթ իթտի, վէ Լսատ բաչա ճամիի չէրիֆինտէ տէֆն օլունտու, Շիմտի զէվճի Շէհամէտլու պէյ պու ֆէլաքէթտէն ղայէթ միւթէէսսիր օլարագ, անընաճագ հալտէ պուլունուպ գաչ կիւնտէն պէրու մահքէմէէ Թէչրիֆ պույուրամամագտա տըրլար։ Քէնտու տիրչյէթ վէ համիյէթլէրի էսէրի օլարագ, էհալիի Էրզրում իչպու չախսի ֆէլաքէթլէրինէ հըսմսէմէնա օլուպ, պէրապէրճէ միւԹէէսսիֆ օլմուշլար տըր։

Հէման ճէնապը Հագգ միւթէվէֆֆիյէնին բէտէրի Բաչա հազրէթլէրինէ վէ զէվճի միրի մումայիլէյհէ Թէսէլլի ճհան պույուրսուն։

Շէհրիմիզ վալիսի Իսմայիլ Մըսթաֆա բաչա հազրէթլէրի կէրէք հանըմըն խասթալըղընտա վէ կէրէք վէֆաթընտան սօնրա հէր պիր կէօնա հիւսնի թէվէճճիւհաէ պուլունարագ, սօն տէրէճէյէ գատար պու պապտէ սայ վէ ղայրէթաէ պուլունտուղու իչիւն Թէչէքքիւրաթը անիգաննիմ իմնանիէէյի նամընա Թագտիմէ ճիւրաթ իտէրիմ.

ՊԱՀԼՈՒ

Ց. Գ. Մուրախխասըմըզ Գէր. Օրմանեան Ս. Հայր, պիր գաչ միւթէպէր զէվաթ իլէ, միրի մումայիլէյհին գօնաղընա պիլ ազիմէ, Թէսելլի իթարքլէրի կիպի, ումում մէմուրինի միւլքիյէ վէ ասքէյէ վէ գօնսօլօսլար վէ տիկէր րուէսայի րուհանիյէ վէ միւթէպէրանը էհալի իչպու վազիֆէյի իֆա իթմիշլէր տիր.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շէհր Էմանէթի իտարէ մէճլիսի ազալըղը՝ խալիս բաչա հազրէթլէրինէ,

Գասըմբաշանի վիլաեէթի տէֆԹէրտարը Զէքիա էֆէնտիյէ րիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Թէքէ սանճաղը միւհասէպէճիտան Լիմոնե գազասը խանէտանընտան իտրիզատէ Սիւլէյման աղա Տէրկեաճիւ ալի գարուճուպաշըլըղը Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

Եավէրանը հազրէթի Շէհրեարիտէն գօլաղասը Սէֆէր պէյին պինպաշըլըղա Թէրֆիի րիւթպսի խուսուսըընա իրատէի Սէնիյէ սունուր պույրուլմուշ տըր.

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Իլլէթը էֆրէնճիյէ, եանի ֆրէնկի, պէլ սօուգլուղու, ալաթը Թէնասիւլիյէ, (ծննդական գործարանք) վէ Թէքմիլ իտրարա տաիր քէյֆիյէթլէր իչին

ԹԱԳԻՊԻ ՄԱԽՍՈՒՍ

Տօքթօրը մումայիլէյհ սապըգը վէճհ իւզրէ հէր կիւն սաաթ պէշտէն օն պիրէ գատար Պաղչէ գարուսընտա Համիտիյէ խիւրգէսի սըրրասընտա իչի Գաբուլու Թայիր օլունան Ալիշանեան վիչէն աղանըն 32 նիւմէրօլու էճզախանէսինտէ խաստալար գապուլ իթտիկի կիպի, բաղար կիւնլէրի տախի Պէյօղլունտա Աղա ճամիսինտէ, Սագըզ Աղաճը ճատտէսինտէ 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ խաստալար գապուլ իտէր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Իրան սէֆիրի Մօհսին խան էվվէլքի կիւն Շէհր էմանէթինէ կիտէրէք Շէհր էմինի Մազհար վէ Զայմիթէ նազըրը Հաֆըզ բաշայըր հազրաթը իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր.

—

Մուհաճիր չօճուգլարընը էսիր կիպի սաթմագտա օլան Թօբխանէտէ իչ Իսմայիլ տէրտէսթ օլմուշլար տըր.

—

Վօլօստան Եազըլաըղընա կէօրէ, ալաֆրանկա յանվարըն 6սընտա իքի ինկլիզ վափօրը օրայա մուվասէլէթ իթմիշլէր տիր։ Պունլարտան պիրի պանտաան էվվէլէ Եունան հիւքիւմէթի Թարաֆընտան սիպարիշ օլունան Քրիւբ Թօբլարընը կէթիրմիշ, վէ տիկէրի տէ Ճէզայիրտէ վափօրը Օրան չէհրի իչին պուղտայ եիւքլէնմէկէ պաշլամըշ տըր.

—

Էվվէլքի կէճէ սաաթ 7 գաբարլարընտա Պէյօղլունտա Այնալը Չէշմէտէ մաթպաաճը ԱրԹինին միւթէէսսարըֆ օլուպ Ֆէրանսըզ Թէպաասընտան պիրինին իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու քէօրֆիր խանէտէն աթէչ զուհուր իտէրէք եալընըզ մէզքիւր խանէ միւհթէրէգ օլմուշ տըր։

Քէզալիք տիւնքի կիւն սաաթ 9 րասաթլէրինտէ Թիւչլիւք ՄուսԹաֆա բաչտա Գարապաչ մահալլէսինտէ պիր իսլամ խանէսինտէն աթէչ չըգարագ, տէօրթ ալչագ խանէ եանմըչ տըր.

—

Օ ԼԻՕՆ

ՊԷՕՅԻՒԳ ՄՕՏԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՊԷՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ Նº 8

Մաղազամըզա պու տէֆա ֆիւթանլըգ իչիւն գումաշլար, սաֆի իփէքլի վէ իփէքլի գըրըշըգ եունլու կարնիթիւրլէր, եավալլըգ չուհալար վէ իփէքլիլէր, սաչագ վէ գօրտէլա վէ ֆանթազիա մաթալարը, էլտիվէնլէր, թամպագ վէ եիւն չօրապլար, Րէյնէ էլտիվէնլէրի օլարագ Թէքմիլ սէյմէ մալլար կէլմիչ օլտուղունտան բաղակէթլու էհալիյէ իլան իթմէքլէ իֆթիխար իտէրիզ.

Մաղազամըզ հէնուզ Թէէսիս օլունմուշ օլուպ, բաղակէթլու էհալի՝ օրատա քէնտի կուսաթօսընա կէօրէ հէր նէվի Թագըմ վէ եէնի մօտա մալլէր պուլանճագ տըր.

Էմթաամըզըն էյի ճինս օլտուղունա վէ ֆիյաթլարըն էհվէն պուլունտուղունա գանաաթ հասըլ իթմէք իչիւն, գարիլարըն պիզզաթ մաղազամըզը Թէշրիֆ պույուրմալարընը Թավսիյէ իտէրիզ.

ԱԹԼԱՍ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ՊԷՕՅԻՒՔ ԼԻԳԻՏԱՍԻՕՆ

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ

ՊԷՕՅԻՒՔ ՄՕՏԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Նº 8 ՀԱՃՕՊՈՒԼՕ ՉԱՐՇԸՍԸՆՏԱ Նº 8

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ մաղազասը՝ հէր սէնէ միւտադ օլտուղու իճրա իթտիկի լիգիտասիօնը պու սէնէ քէնտի միւշթէրիլէրինէ պիր սուհուլէթ օլմագ պէրապէր Նէլ պաչը հէտիյէլէրինէ տախի մախսուս օլմագ իւզրէ 1881 դեկտ. 7նճի բաղար իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն իճրա իլէէնճէք տիր։ Պիր այ միւտտէթ տէվամ իտէճէք օլան իչպու լիգիտասիօնտա էնվայը էճնի մօտա գումաշլարըն նէֆիս վէ ալա ճինսլէրի պուլունաճագը կիպի, ֆիյաթլարը տախի ղայէթ էհվէն օլաճագընտան, Թէշրիֆ բաղայէթ պույուրան միւշթէրիլէրինի հէր հալտէ մէմնուն խալաճագլար խասարէթէն իլան իտէր.

ՍՕՐԻ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

ՊԷՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ

ՐՈՒՍԻԱ ՍԷՖԱՐԷԹԽԱՆԷՍԻՆԻՆ ԳԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

Նº 422 ՄԱՂԱԶԱ Նº 422

Մէզքիւր գումփանիա՝ պու տէֆա ԵՕՐԹՕՒԼԱՐ իչիւն սօն մօտէ օլարագ ալթուն վէ կիւմիւչլիւ միւճէվհէրաթ, սաաթ վէ թանաիլէր, չիչէք սագըլարը, սուֆրա Թագըմլարը, քաալէլէր, քէհրիպար սիկարա աղըզլըգլարը վէ սաիր էմթաայի միւթէնէվվիէ կէթիրթմիչ օլտուղունտան միւթէաատիտ միւշթէրիլէրինէ իլան իտէր.

ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ ԷՀՎԷՆ ՏԻՐ

Պու գումփանիա՝ միւճէվհէրաթա տաիր քէնտի ֆապրիգասընտա հէր նէ սիբարիշ վուգուու պուլուր իսէ իճրա իտէր.

Էվվէլքի ագչամ Սէթավալըտա Զարշամպա ճիվարընտա կէթմէքտէ օլան պիր խօճանըն իւզէրինէ սարըգըն պիրի հիւճում իտէրէք, գամա իլէ պիր գաչ եէրինտէն ճերհ ու Թէլէֆ իտէրէք իւզէրինտէ պուլունան սաաթընը ալըպ ֆիրար իթմիշ տիր.

Գաթիլ արանըլմագտա տըր.

—

Պիրինճի տայիրէէ Գէլէտիյէ միւտիրի Բաչիտ էֆէնտի՝ էրպապը մէսալիհտէն պիրինէ մուամէլէի Թահգիրիյէտէ պուլընտըղը վէ օ տաէմ Թարաֆըընտան տախի միւտիրը մումայիլէյհ ալէյհինէ իդամէի տավա խուլասիի մէաճու տըր.

—

Իսկէնտէրիյէ իլէ Գօհիրէ պէյնինտէ վագը պիր մահալտէ ֆուրԹունա էսնասընտա պիր մինարէյէ եըլտըրըմ տիւչէրէք մէզքիւր մինարէյի խարապ իթտիյի կիպի, Նագֆուսէա պաշը Թէլէֆաթը տախի մաճրիպ օլմուչ տըր.

—

Տիւնքի կիւն Գաալը քէօյիւնէ հարէքէթ իտէն 8 նումէրօլու վաբօրըն Եալճունըն պիրի եէԹիշմէեիպ, հէնուզ քէօբրիւյէ պիթիչիք օլան վափօրըն պէչ Թարաֆընտան աթլար իքէն վափօրտան ատըը գաչմըչ, վէ գաբտանըն պոլնտան խայէրի օլմայարագ վափօրա կէրի տօնմասը վէրմէսի իլէ, պիչարէ առէմ քէօբրիւ իլէ վափօրըն արա եէրինտէ գալարագ պաճագլարը ֆէնա հալտէ էզիլմիչ տիր. Մէրգումը պիր սէտեայա գօյուլարագ խասթախանէյէ կէօթիւրիւլմիւչ տիր.

—

Էվվէլքի կէճէ Թավագ բազարընտա պիր մէյխանէտէ իչրէթ իթմէքտէ վէ Թիւրքի չաղըրմագտա օլան իւչ ֆիւրտա իլէ եւն է մէզքիւր մէյխանէտէ իչքի իչմէքտէ օլան պիր Աճէմ պէյնինտէ մուարազա զուհուր իտիւպ, Աճէմ պունլարը մէյխանէտէն տըշարը չաղըրըպ էօկ—Ալի բաչա ճամիսի մէյտանընա կէօթիւրէրէք, օրատա Թօբլանմըշ օլան 20 գատար հէմշէրիլէրի Աճէմլէր իլէ մէրգումֆիւրտալէր իւզէրինէ հիւճում վէ տարպ իթմիշլէր, վէ Ֆիւրտալէրտէն պիրինի տէ եարալամըշլար տըր.

—

Օնունճու Գատը քէօյիւ տաիրէսի պէլէտիյէսի միւտիրի Եավէր էֆէնտի պիր գաչ կիւնտէն պէրու միւպթէլա օլտուղու խասթէլիքտէն տիւնքի կիւն վէֆաթ իթմիշ տիր.

—

Մալթա աչչըլարընտա իքի տէֆա սագաթլանտըղընը եազտըղըմըզ Իսխէ Մ....ն Մեպ... Բէլճիք նամ վափօրլարըն ԹամիրաԹը իքմալ իտիլմիշ օլմաղլա, էվվէլքի կիւն Իզմիրէ կէլմիշ վէ պու կիւն եարըն Տէրսաատէթէ կէլմէսի մէմուլ իմիշ.

—

Իզմիրտէ սագըզ Իսմայիլ բաչա հազրէթլէրի պու քէրրէ Բօտօս մութասարըֆլըղընա Թայինի իմսթէ խարիճիյէ նազըրը Մ. Մանչինի իլէ կէօրիւշմէք արզուսունտա պուլունմուշ տըր.

ԻԼԱՆԱԹ

ԻԳՊԱԼ

ՏՈՒԽԱՆ ՖԱԲՐԻԳԱՍԸ

Մէմալիքը Մահրուսէ տուխանլարընը լիէնճիւլիմալ Գալաթատա Քիւրէքճիլէր ճատտէսինտէ 1—59 նումէրօ իլէ մուրագգամ Իգպալ խանէյէ պիր պապ տուխան ֆապրիգասը քիւշատ էյլէտիկլէրի մաէլիֆթիխար իլան իլէ պէրապէր, սարֆ ու խոթինկաքը ումումէյէ չըգարըլաճագ տուխանըն ուսուլը ճէտիտ իւզրէ հաղըլմալըպ, անճագ ինկիլտարըն Թէչէքքիւլլէնտէն ագտէմ ճարի օլան ուսուլ իւզրէ իմալ օլունաճագընը, վէ պու մագսատին խոթինկալի իչին տուխան մէգատիրը լազըմ էսինին տօղրուտան տօղրուեա մախրէճինտէն պիթթէտարիք պու Թարաֆա ճէլպինէ խայլի զէմանտէն պէրու սայ ու իգտամ օլունտըղընը, վէ պու անտէ մաղազալարըմըզտա մէվճուտ պուլունան մալիմիզ մէսլէքը միւթթախէզէմիզին մէվգիի իճրայէ վազընա վէ խօշնուտիի ամմէնին խոթինկսալընա քեաֆի օլտուղու կիպի, Թէրթիպ ու Թէրթիպէսի վէ տէրէճաթը միւխթէլիֆէսինին Թէֆրիգ ու Թէճրիպէսի պու խուսուստա մալիւմաթը մախսուսէսի իլէ քեսպը չեօհրէթ խտուպ ճիւմլէնին մաարուֆը օլան չիւրէքեամըզտան վէ էրպապը սէնաաթտան սապըգ Գալաթասէրայ պաշլընտա տուխանճը Եօրկաքի խնվանըյլա Եօրկաքի Եուվանիտիյէ հէվալէ օլունտըղը ճիհէթլէ, մամուլաթըմըզըն մաղհարը Թագտիր վէ Թահսին օլունաճաղընտա չիւպհէմիզ օլամատըղընը արզ ու պէյան էյլէրիզ։

Ն. Նովանիթ, Ֆ. Սքրէնոթ

8—7

ԳԱՄՈՒՍԸ ՖՐԱՆՍԷՎԻ

ՖՐԱՆՍԸԶՃԱՏԱՆ ԹՈՒՐՔՃԷՅԷ

ԼՈՒՂԱԹ

—

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ Շ. ՍԱՄԻ

—

ՍԱՀԻՊԻ

ՄԻՀՐԱՆ ՆԱԳԱՇՃԵԱՆ

Ֆրանսըզ լիսանընըն Թիւրքճէ լիսանտա միւքէմմէլ պիր լուղաթ քիթապը օլմամասընտան տօլայը, նէ տէրէճէլէրտէ սուսալէթ վէ միւշքիլաթա թէսատիւֆ օլունմագտա պուլունդուղու պու լիսանը պիլէն վէ Թահսիլ իթմէք խոթէյէնլէրին մալիւմ վէ միւճէրրէպի տիր։

Եօգարըտաքի խնվան իլէ պու տէօֆա Թէրթիպ օլունարագ Թապ ու նէչրինէ Թէչէպպիւս օլընան լուղաթ քիթապը իսէ, լիսանը մէզքիւրըն քեամֆէթէն քէլիմաթընը ճամի օլուպ, հէր պիր քէլիմէնին մէանիի մուխթէլիֆէսի լուղավիյէ վէ ըսթըլահիյեսինի պյրը պյրը միւպէյյին օլմագլա պէրապէր, լիւզումունտա Թաֆսիլաթըտան տախի պրի պուլունմագլա, 80–90 ֆորմատան ճանի Թագրիպէն 1500 սահիֆէտէն իպարէթ պիր ճիլտ օլաճաղը հալտէ, միւրաճաաթ խոթէյլէրին լուղաթճա հէր պիր խիւպհէ վէ Թէրէտտիւտինի տէֆ խոթէր սուրէթտէ միւքէմմէլ վէ չիմտիյէ գատար էլլինէի Շարգիյէ իլէ գարըշըգ օլանլարըն ճիւմլէսինտէն էքմէլ օլաճագտան պաչգա, Ֆրանսա մէքթէպթիպի իչին մագպուլ վէ մուստաարագ օլան Շապսալ վէ Լարուս լուղաթլարընտան տախի զիյատէ քէլիմէլէրի հավի տիր։

Նէֆասէթ վէ միւքէմմէլիյէթը Թապըա կէլինճէ, վոթանըմըզըն մաթպուաաթը Օսմանիյէսինտէ հագիգաթէն պէտայիտէն տատ օլունմագտա սէգա խտոմէթլէրի կէօրիւլմէքտէ օլան վէ կազէթամըզըտա տէֆաթըը զիքրի սէպգաթ խտէն անտըր Գույէրիպէյի միլէթտաշըմըզ Նագաշճեան Միհրան էֆէնտինին մաթպաասընտան չըգան ասարըն քեաֆֆէսինէ Թէֆասուքիմ իտէճէք սուրէթտէ վէ ֆէվգէլատէ պիր տըզգաթ վէ իթինա իլէ Թէրթիպ վէ Թապ խտիլմէքտէ օլուպ, պու էսէրին քեաղըտը տախի սահիպի մումաիլէյհ Միհրան էֆէնտի Թարաֆընտան սուրէթը մախսուսէտէ վէ էն էյի ճինսինտէն օլմագ իւզրէ, մէյհուր Ֆիւմէ ֆապրիգասընտան ճէլպ խտիլմիչ օլտուղընտան, մէմլէքէթիմիզտէ չիմտիյէ գատար միւյի կէօրիւլմէմիշ պիր նէֆասէթ վէ միւքէմմէլիյէթտէ նըգմագտա տըր։

Էսէրը մէզքիւրըն պու տէրէճէ մուվաֆֆագիյէթլէ մուսաիլէյհ Նագաշճեան Միհրան էֆէնտինին սայ ու հիմմէթի սայէսինտէ օլուպ, պէօյլէ պիր աղըր Թէչէպպիւսէ իչին սահիպի մումաիլէյհ հէման պին լիրայա ճաղըն պիր մէպլաղ սարֆ իթմիչ վէ իթմէքտէ պուլունմուչ օլտուղունտան, պու լուղաթը լիւզումը օլան միլլէթտաշլարըմըզըն էֆէնտիի մուսաիլէյհէ ինրափ Թէշվիգաթ պիւրունտա էսէրը մէզքիւրտէն պիրէր տանէ խոնմէկ միւսարէաթ խոթէճէքլէրինի մէմուլ խոթէրիզ։

A Հարֆինը հավի պուլունան իլք օն ֆորմասը՝ 800 սահէն գիյմէ լուղաթը հավի ... պիր գաչ կիւնէ գատար մէյտանա չըգմիշ պուլունմագ օլունաճագ տըր։ Պու ֆորմալարտան պաչլայար՝ պիր Թարաֆտըր տախի պէհէր ֆորմասը 40 փարայա, վէ ապօնէ օլմագ խոթէյէնլէր իճիմախտէն չըգան ֆորմալարը պիլա գուսուրունը տախի պէհէր ֆորման չըգտըգճա մէզքիւր մաթպաատան ալապիլիրլէր։

Թէքմիլինին ապօնէլէրի Սթամպոլ իչին 3, վէ Թաշրա իչին բուԹա ուճրէթիյլէ պէրապէր 4 պէյագ Մէճիտիյէ տիր։ Ապօնէ իչիւն լուղաթըն սահիպի Միհրան Նագաշճեան էֆէնտինին մաթպաասընա միւրաճաաթ օլընըր։

Պապը Ալի ճատտէսինտէ 18 նումէրօլու քիթապճը Աւետիս աղանըն տիւքքեանընտա սաթըլըր։

Պէհէր ֆորմանըն ֆիյաթը 40 փարա տըր։

Միհրան մաթպաասը Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 7.

Շէհիր էմանէթինտէն կէլէն իլան

Ցօլմա պաղչէ վէ Եէտի գուլէ կազխանէլէրինէ լուզում օլան 750 ատէտ տէօքմէ աէմիր պօրու իլէ էտէվաթը սարրէֆին միւնագասասը տէրատէսթը իճրա օլունպ, քեասընտը սանիին 11րինճի բազար էրթէսի կիւնիւնէ գատար գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարըն էսվմը մէզքիւրէ գատար Շէհր էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի։

31 քեան. էվ. 97 3—1

Բէգա

Ցօլմա պաղչէ կազխանէսի իչին միւպայաասընա լիւզում կէօրինէն մա Թագըմ էքսըրագօղ մագինասընըն միւնագասասը տէրտէսթը իճրա օլունպ, չէհրը քեանունը սանինին 16րնճը ճումա էրթէսի կիւնիւնէ գատար գարարը գաթիսի վէրիլէճէյինտէն, Թալիպ օլանլարըն միւտտէթը մէզքիւրէ գարփընտա Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

31 քեան. էվ. 97 3—1

Սթամպոլտա չարչուի քէպիրտէ Վարագճը խանըն ալթ գաթընտա 2 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա մուգիմ Կիւմիւշկէրտան Պուրէճ էֆէնտի միւթէաատիտ տօսթլարընա, մաէլ իֆթիխար իլան խտէրքի, պու տէֆա քէնտի մասլահաթկեարը մարիֆէթիյլէ Լոնտրա, Պարիզ վէ Ֆրէնքվրատան էնվայի ալա ալթունը կիւմիւչ վէ սաիրէ ճէպ սաաթլար վէ քէզալիք էրքեք վէ գատընլարա մախսուս վէ սոն մօտա օլարագ 81 այար Պարիզ մամուլաթը գօրտօնլար կէթիրթմիչ ղայէթ ուճուզ ֆիյաթլա սաթմագտա, վէ քեզա մէքթէպ Թալէպէսիյէ էհվաֆ իչիւն օն սէնէ մէքթէպ օլտուղընտան, սաաթ վէ գօրտօն միւպայաասընտա Թալիպ պուլունան զէվաթըն քէմալը էմնիյէթլէ մաղազայի մէզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէկի արզու օլունուր։ 3—5

ՊՈՒ ՄԷՄԼԷՔԷԹՏԷ ԱՃԱՅԻՊ

ՎԷ

ՈՒՄՈՒՄԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳ

Նասըլ քի պիր խըրսըզ պէյիկէճէ սօյար, էօյլէ տէ պու խասթալըգ կիզլի սուրէթտէ իւսթիւմիւզէ հիւճիւմ խոթէր։ Պու խասթալըղա միւպթէլա օլանլար կէօյիւստէ վէ գապուրկալարտա վէ պաղէն սըրթտա պիլէ աղըր տույարլար։ Իւթ էչրինէ օտանճ կէլիր վէ ույումագ իսթէրլէր. աղըզ խուսուսի իլէ սալյալարը փէնա տըր, Տիլլէր եափըշգան պիր մատտէ իլէ քիւրլէնիր։ Իչթահ գաչանըր։ Խաստա պէօյիւնտէ պէօյլէ պիր աղըրլըգ միտսարէն պիր ղաքա վէ տօյմազ պիր աճըլըգ տույար։ Կէօզլէր սօլար, բարմագլարըն ուճլարը սօուր վէ նէմլէնիր։ Պիր ազ վագթ սօնրա պիր էօքսիւրիւք պաշլար. պու էօքսիւրիւք էվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաչ այ սօնրա էէչիլիճէ պիր պալղամլա կէլիր։ Խաստա տայմա պիր եօրկունլուգ տույար, վէ պէյքուտ ույումագ իսթէր, պու ույգու քէնտիսինէ հիչ պիր գույվէթ վէրմէզ։ Պատէհու իսթիւնէ պիր Թէնկըլիք կէլիր վէ հէր չէյի փէնա կէօրիւր։ Պիրտէն պիրէ այագա գալգտըղընտա, պաշը տէօնէր։ Ինգըպազը օլուր. տէրիսի կեաճ գուրու վէ կեաճ սըճագ տըր. գանը գաթըլաշըպ ճէվէլանը ազալըր. կէօզլէրինին ագըլարը պիր րէնկ ալըր, խարարը ազ տըր վէ զօր օլուր. պունտան մաատա Թօրթուլը տըր։ Խասթա՝ ճէսէտէ ճէմէյի էքչէրիյա տիշարը վէրմէյն մէճալսիզ տըր. պու խոթիֆրալարտա տօլայը աղըզտա պաղէն աճը վէ պազէն Թաթլըճա պիր տատ գալըր, վէ գուսատուգտան սօնրա էքչէրիա էրըրէք չիրրէնթըլը կէլիր. խասթալ կէօղլէրի գայըֆլանըր, վէ կէօզլէնենին էօնիւնտէ տայմա լէքէ պուլէն ուր. պէօյլէք պիր եօրկունլուգ վ ղայըֆլըգ տույար։ Պուլպին պու աֆլամէթլէր սըրա իլէ մէյտանա չըգարգ Տէրլէրլէ քի, էհալինին իւչ բայըն պիր բայը չու եա պու Թարզլա մէզքիւր խասթալըղա միւպթէլա տըր։ Պազը հէքիմլէր պու խասթալըղըն Թապիաթը իւզէրինէ էքսէրիա ճանըլմըշլար տըր։ Պազըլարը պիր ճիճէր խասթալըղը, պազըլարը հազմըսըզլըգ. վէ նիհայէթ քիմի տէ սալաղ խասթալըղը մագամընտա Թէտավի իթմիշլէր տիր, լաքին պունլարըն միւխթէլիֆ Թէտավիլէրինտէն հիչ պիրի մուվաֆֆագիյէթ նայիլ օլմամըշ տըր։ Մամաֆիհ «Մատամ Սէյկէլին չիֆաքեար Շուրուպը» հէր խուսուստա Թէմամըյլա խասթալըղը էյի իտէր։

Հազմըսըզլըգ բէք վախիմ պիր խասԹալըգ օլուպ, բէք չօգ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկէր սէրիան պագըլըպ Թէտավի օլունմազ իսէ, նէթիճէսի չօգ փէնա օլուր։ Սէյկէլին չուրուպը էն միւչքիլ անհվալտէ մուճէսսիր պիր մուալիճէ տիր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԽԹ

2 Ֆարթինկթըն Ռօատ Լոնտրա է. Գ.

Սթամպօլտա Եէնի Ճամի սօգաընտա Մ. Տէլլա Սուստանըն էճզախանէսինտէ վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօունտա Մ. Գանցիւք պիրատէրլէրինին ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալտըրըմտա Մ. Վէլիէյի էճզախանէսինտէ վէ պիլճիւմլէ սաէչար տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

Թօպտան վէ բէրագէնտէ միւպայէաթ իչիւն Գալաթատա գապըթտա մէրքէզի գուրպինտէ Եիւքսէք—Գալտըրըմտա Ն. 95/7 տէ Ուխմու մի Ինկիլիզ մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը Էտմօնտ Գարուանայա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ	200.000.000	ֆրանգ.
Էտա օլունան	50.000.000	»
Ինհիլաթ սանտըղընտա մէվճուտ	80.000.000	» 29 սանթիմ

ՄԱԳԱԶԱԼԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ՓԷԹՐԷՍՊՈՒՐԿ
ՊԱՐԻԶ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

Վէ սայըր պիր չօգ պէլտէլէրտէ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիլճիւմլէ պանգա մուամէլէլէրինի տէր ուհտէ իտէր։
Էսհամ իւզէրինէ իգրազ իտէր. (էստիհնճ վէրիր)։
Էսհամ բէհլին ալարագ ճիրօսը ճարի աչար։
Ֆրանսայա վէ սայըր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիչա քէշիտէ իտէր։
Համիլինէ էսսա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղըտլարը վէրիր։
Պօրսա իչլէրի իչիւն վէրիլէն էմիրլէրի իճրա իտէր։
Էսհամ հըֆզ իտէր։
Թէսլիմ օլունան նագտը գապուլ իտէր, վէ մուգավէլէնտէ չէրայիթի մալիւմէ իլէ պօնօլար վէրիր։

Սթամպօլտա—Եիւլզէր (Խտարէսի). — Նումէրօ 10 Մէրթէպանի սօգաղը. — Եագուպ խան Ղալաթատա։

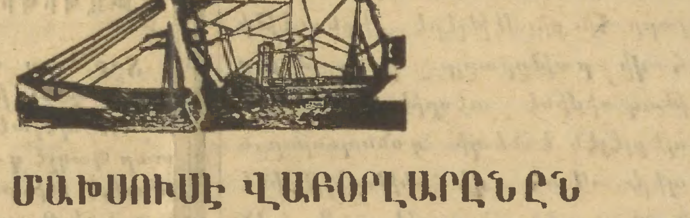

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱՓՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

1881 սէնէսի յանուարըն 1 ինճի ... կիւնիւնտէն իթիպարէն.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻՖԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատալարտան Թօփխանէյէ հարէքէթ

Ս. Տ.	
2 15	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գնալը։
2 15	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկազ, Գընալը։

Թօփխանէտէն Ատալար ճանիպինէ

Ս. Տ.	
9 30	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10 45	Գընալը, Պուր. Հէյպէլի, Պ. Ա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Թօփխանէյէ

Ս. Տ.	
2 45	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկ, Գընալը։
8 15	Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկ, Գընալը,

Թօփխանէտէն Ատալար

Ս. Տ.	
4	Գնալը, Պուր. Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ,
9 30	Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Քէօփ-րիւտէն	Գատը-քէօյտէն	Քէօփ-րիւտէն	Գատը-քէօյտէն
Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.
		3	3
2 30	2 30	4	4
3 10	3 10	5	5
4			4
4 45	4 45	6	6
5	5	9	9
5 45	5 45	10	10
9	9	11	11
10	10	12	11 45
10 45	10 40		
11 30	11 30		
12	11 45		

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻՖԻ

[illegible]

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար Փաշատան

Ս. Տ.		Գաթար Նօ.
4 40	Գաթար իչին (Բէնտ)	1
8 15	Գաթար իչին (Իզմիտ)	3
11 5	Պիլա Թէսատուֆ	

Քէօփրիւտէն

Ս. Տ.		Գաթար Նօ.
4	Գաթար իչին (Իզմիտ)	2
7 40	Պիլա Թէսատուֆ	
10 35	Գաթար իչին (Բէնտ.)	8

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱԱՏԱ

Մագրիքէօյտէն Քէօփրիւյէ

Ս. Տ.	
2 30	Մաքրի. Սամաթիա, Գում.

Քէօփրիւտէն

Ս. Տ.	
10 45	Գում. Սամաթիա, Մաքրիքէօյ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մագրիքէօյտէն Քէօփրիւյէ

Ս. Տ.	
2 15	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Գում. գաբու։

Քէօփրիւտէն

Ս. Տ.	
11	Գումգաբու. Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

ԻԽԹԱՐԱԹ

Քէօփրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլարը պունտան պէօյլէ ալըճը պիլէթ էէրինէ բարա ալըպ եիւձլէրի քիւլլիէն մէմնու տըր։ Միւթէճասիրլէրի պէր մուճիպի Թալիմաթ չէտիտէն մէսուլ տըր։ Պիլէտէն ալըչ վարօրա բաքիլ օլան գէմաթըն քէօրիւտէն ալըմէթլէրինտէ պիլէթլէրի իսկէլէտէն վէ հիչ ալտթլէրինտէ Գատը գարիյէսի իսկէլէսինտէն մաատասը վարօրլար տէրունինտէ պիլէթլէրինի ալմալարը մէսթէրճա տըր։

Ավտետլարը քէօփրիւտէն սաաթ 10 վէ 45տէ Ատալարա վէ սաաթ 10.45 վէ 11.30տա վէ 12տէ Գատըքէօյինէ հարաքէթ իտէճէք օլան վարօրլարը ճիւմլէ պէօյլէ վէ եօլճուլարը իղաճ իտէր տէրէճէտէ օլան եիւք վէ էշյա գապուլ օլունամայաճագ տըր։

Թէհլիքէտէն հազէր օլունմագ իչին տիւման օլտուղը զէման հէր վարօր պուլունտուղը նօգթատէ Թէվագգուֆ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասիպէթի իլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունամազ իսէ, պու պապտէ եօլճուլարըն պիր չէյ սէօյլէմէկէ հագլարը օլմայաճագ տըր։

ՍԸՀՀԱԹԷ ԳՈՒՎՎԷԹ

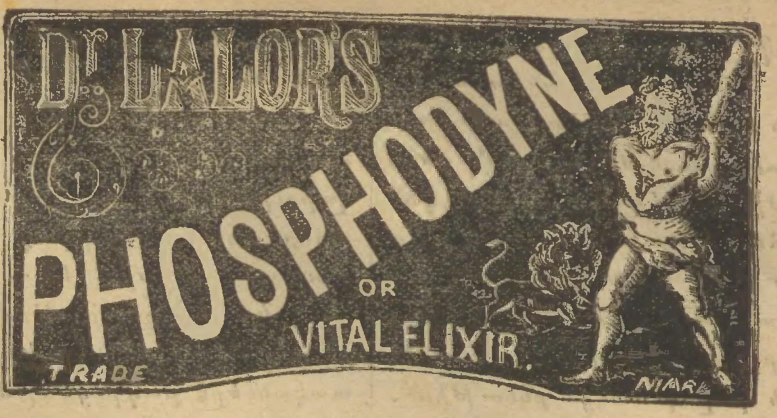

ՎԷ ԹԷՎԱՆԱ

Տօգթօր Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ 1862 տէ իճատ իտուպ պու իսմի վէրմիշ տիր.

Պու իլաճ Հինտիսթանտա, Չինտէ վէ միւթէմատտիքեաթտա կէրէք գարա ճիհէթէ Թէճսիր իլէճէ վէ կէրէք պիլճիւմլէ ալաթը հայաթիյէյի Թագվիյէ վէ Թանգիմ խտէճ խարիգուլատէ պիր մուալիճէ տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ ֆօսֆօրտան միւրէքքէպ պիր Թէրթիպ օլուպ, տըմաղա վէ կէօզէ բէք հօշտըր։ Պու իլաճ՝ նէպաթի ալգալօյիտ Թապիր օլունան էճզատան միւրէքքէպ բարլագ պիր սու տըր վէ ֆէվգէլատէ գուվվէթ վիրիճի հասսէլէրէ մալիք տիր։ Շիմտիքի իլմի քիմեանըն էն ալա էսէրի օլուպ, իչինտէ հիչ պիր մուզիր վէ տէրէճէսինտէն զիյատէ մուճահիլ էճզա եօգ տըր, հիչ պիր սուի Թէէսսիրաթէ պուլունմազ, մէչհուր հէքիմլէր տախի միւճէսսէրէն գուվվէի հայաթիյէսինի Թէճտիտ իտէճէք ֆէվգէլատէ պիր գուվվէթէ մալիք օլտըղընը վէ պու խուսուստա հիչ մանէնտի օլմատըղընը Թաստիգ իթմիչլէրտիր։ Գանը, պէյնի վէ սինիրլէրը Թագվիյէ իտիր։ Պու իլաճ սուրէթի միւքէմմէլէտէ տայմա վէ սայիրէնին պիլճիւմլէ մուամէլաթընտա վիւսաթ վէ իսրաֆ վէրիր, գանը ալա ղայէթ իթտիրմէզ, վէ պէտէնէն վէ եախօտ զիհնին բէք զիյատէ չալըշըլմըգտա եօրնունլուղըն էօնիւնի ալըր։ Չիհնէ սէվինճ, սաատէթ, բարլագլըգ վէ Թէէսսիր վէրէն պէյնի վէ սինիրլէրի ազասէթին գուվվէթինի պու իլաճ պազըլ Թութար։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ սինիրլէրին վէ գանըն հէր նէվի պօզուգլուգլարընը սէրիան վէ սուրէթի տապիյէտէ տէֆ իթտիկի իչին պու կիւնկիւ կիւնտէ վէրիլէն պիլճիւմլէ Թէրթիպաթըն էն ալասը տըր։ Սինիրլէրլէ գանըն պօզուգլուգլարը, էւք զիյատէ սինիր զայըֆլըղը, ումումի բէզկինլիք, ագըլ վէ վիճտան զաաֆը, գուլագ գըլըմլըղը, գուվվէթ գայըպ օլմագ վէ իշտահ գաչմագ, հազըմսըզլըգ վէ գարաճիյէր հասթալըգլարը, էլ սինիրլէրտէն ագրը, մէրագ, հէր տէրէճէտէ սինիր գուվվէթսիզլիքի, գուվվէի հաֆըզէ զաֆիյէթ, պէյնի ճուլուքաշլըղը, քէօթրիւմլիւք, սըրթ էմիքքտէքի ագրը, լուզումսըզ եանի կէօզլէք սանճասը, սինիրլէրտէ եանը գալգըլմա, ... սինիրլէրին Թէէսսիրատընտան հասըլ օլան ազասէթի սինիրլէրտէ ... վէ հէր նէվի խասթալըգլարը, պէյնի զայըֆլըղը ... գուվվէթլէնտիրիճի ... սուրէթտէ ... իլէ ... Թէսքին վէ հալլ իտէր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ ԹԷՍԻՐԻ

Իքի գաթ տըր վէ ալա պօչա չըգմագ. պիր Թարաֆտան պու իլաճ սինիրլէրի գուվվէթինի արթըրըր, վէ տիկէր Թարաֆտան գանըն վէ ալաթը հայաթիյէյի գուվվէթինի Թէճտիտ իտէր պիր վասըթա տըր. պինաէնալէյհ պու իլաճ վայըֆ վիճտանլարա գուվվէթ վէրիր գէ հասթալըգ էօյլէ պիր հալէ կէթիրիր քի, գանըն խտէրսին հիչ ղայըֆլըգ չէքմէմիչ տիր։

Վէհմէ ...

Պու կիւնքի կիւնտէ պէյին վէ գաֆբածլէր հասթալըգլարընտան վէ մէյտէ ֆէսատընտան պիլիրճէ իւսան էօլմէքտէ օլուպ, պու հասթալըգլար հայաթը ինսանըն քէօքիւնէ գուրուտուրլար։ Մէզքիւր հասթալըգլար բէք չօգ տէրայէթլի զէվաթ իւզէրինէ փէնա Թէէսիր իտուպ, զիրա անլէր իչին հայաթ սըքընթը վէ ֆայտէլի օլաճագ էէրտէ պիր խիւ օլուր։ Իչ է պու կիւլի հասթալըգլար չէքէն բէք չօգ գէվամ չաղաթէթ իտէրլէր քի, ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ հէր նէ սուրէթտէ օլուր իսէ օլսուն գուհուրս կէլմիշ օլան միտէ ֆէսատընը վէ գարաճիյէր հասթալըգլարընը գուրտուլագ կիւրէտէ գատու պուլունմուչ օլան տիւքքեար հէր նէվի խլաճտան խիւթիւն տիր։ Իշպաֆ աչըր վէ միտէյի տիւզէլթիր. Թէէսիրի տէ բէք չաբուգ վէ մուհագգագ սուրէթտէ կէօրիւլիւր. էօյլէ քի, էօմիւր սէօնմէքէ տէրէճէսինէ կէլմիչիւնտէ վէ զինհին տախի վիճտանըն ֆէնալըղը Թէէսսիրինտէն սայքի ահմագլըդ հալինէ տիւչմիւչ իսէ, պու գուվվէթլի իլաճտան պիր գաչ տէֆա ալընըշա, հասթանըն մէյուսիյէթի տէֆ օլուր վէ կէրէք վիճտանը վէ կէրէք զիհնի քէսպը գուվվէթ իտէր։

ԵՒՐՄԻ ՍԷՆԷԼԻՔ ԹԷՃՐԻՒՊԷԼԷՐ

Խուսուսաթը մէզքիւրէյի իսպաթ իտուպ, պունտան մատա տիւճմանըն հէր միլլէթինտէն միւթէպէր ֆամիլեալար, վէ զէվաթը միւխթէլիֆէ՝ պէրէ օլունան մուհասսէնաթը կէօրմէկի օտուղլարընտան, պունա սէրպաքթէ չահատէթ իտէրլէր։

Տիւեանանըն հէր ճնզաճը, պու իլաճըն պիր շիչէսինի 4 ս. 6 տ. վէ 11ս. ֆիյաթընտա ֆիւրուխթ իտէրլէր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄ. Պէհէր շիշէնին իւզէրինտէ ինկիլիզ հիւքիւմէթի Թարաֆընտան պիր պանտրօլ եափըշտըրըլմըշ օլուպ, պու պանտրօլուն իւզէրինտէ հաքքէթըլու գըրմըզը հազրէթլէրինին միւթէպէր գօմսէրլէրի էմրի իլէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ, Լօնտօն, Էնկլէնտ» քէլիմէլէրի ինկիլիզճէ օլարագ եազըլմըչ տըր։ Էկէր պու եազը օլմազսա գալբ տըր։

ՏՕԳԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԼՕՐ

Թարաֆընտան իմալ օլունմուչ տըր.

Պօյ Հալգտա 32 Նօ. Կէտֆորտ Ըսթրիթտէ

ԼՕՆՏՕՆ Ն. ՈՒ. ԷՆԿԼԱՆՏ

Ֆօսֆօտինին սահիպի վէ մուճիտի.

Սուրէթի խոթիմալ. Եէմէքտէն էվվէլ կիւնտէ իւչ տէֆա պիր չօրպա գաշըղը։

Սթամպօլ, Գալաթա, վէ Պէյօղլունուն պէօյիւք էճզախանէլէրինտէ պուլունուր։

Թիւրքիա, Ռումանիա վէ Պուլկարիա իչիւն անճէնթէ պուլունան սահիպի նէզտինտէ Թօթտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր։

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Ուխմու մի Ինկիլիզ մաղազասը Նօ. 95 վէ 97 Եիւքսէք գալտըրըմտա գապըԹա մէրքէզի գուրպինտէ։

Գալաթա

ՍԹԱՄՊՕԼ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 13 Ցունվ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր	100 5/16
Օսմ. էսհամը աչըրմը	13- 1/8
» » գարանտը	13 3/8
Իսթիգրազ 65	16- 1/4
» 69	14- 1/2
» 71	71-
» 72	26 3/4
» 75	15-
Օսմանլը պանգասը	25-
Մըսըր տայրէսի մալթա հըսսէ	71-
» իմթիյազը	81- 1/4
Ռուսիա իսթիգրազը	85- 5/8
Գամպիօ Պարիզ 9 այ վատէ	-

Փարիզ, 13 Ցունվ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	84 45
» » 5 գրօնսօլ	115-02
Օսմ էսհամը աչըրմը	13 60
» » գարանտը	13 47
Իսթիգրազ 65 ֆր	-
» 69	72
» 73	68-
Մըսըր ֆօնս. մալթա հըսսէ	357 50
Գրէտի Լիօնէ	850-
Օսմանլը պանգասը	840-
Ռումէլի չըմէնտիֆէրի	58-
Իթալիա էսհամը	87 40
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-21

Վիէննա, 13 Ցունվ.

Ավսթրիա ֆիօրին	-
Ռումէլի չըմէնտիֆէրի	27-70

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհամ ումում. տիւն ալըշ գաթ	14 32
Պու սապահ աչըլըշը	14-37
Իսթիգ. 63 (Մուրթօն) 6 % ֆ.	93-
» 65 » 6 % ֆ.	81-
» 69 (Բինար) 6	75 50
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	26-12
» 73 6 % ֆ.	89-
Ռումէլի չըմէնտիֆէր 3	58-
Ազիզ ֆույիզի .	09-
Տէրօր Ղըզ	-
Տէրօր »	-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	7-24
Օսմանլը պանգասը	11-10
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5 35
Թրամվայ	3-75

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրուշտան	Ղ. ֆր.
Պէյազ Մէճիտիյէ Թարգը	107-38
Մէթալիք »	205-
Պէշլիք »	208 10
Ալթըլըգ »	126-20
Գազըր »	620-
Գայմէ »	930-
Ինկիլիզ լիրասը	110-22
Ֆրանսըզ ալթունու	87-20
Ֆօյ	90-
Գրիմիա ալթունու	51-20
Գօրպօն գայմէսի	8-65

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԹԵԱՆ